

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У организацији Републичког фонда ПИО, у Београду је средином јуна одржан састанак Савета EUMASS-а, Европског удружења медицинских стручњака из области осигурања и социјалног осигурања

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ДРАГОЦЕНА РАЗМЕНА ИСКУСТАВА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-743
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Сигурно окружење за старије

У календару Уједињених нација 15. јун је од 2011. године означен као Дан борбе против насиља над старијим особама јер је злостављање старијих препознато као глобално друштвено питање које заслужује пажњу међународне заједнице. Србија, као и друге земље чланице УН, обележава овај датум догађајима и активностима који оснажују, информишу и славе старије особе и њихова права.

На конференцији поводом обележавања Међународног дана борбе против злостављања старијих особа, одржаној 14. јуна у Дворани Културног центра Београд, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, поручио је да жртве насиља у нашој земљи морају да знају да нису саме, већ да у сваком тренутку имају подршку тог министарства.

Ђорђевић је истакао да се о овом проблему, који постоји у целом свету а не само у Србији, мора јавно говорити, јер је то један од најбољих начина да се са том појавом изборимо као друштво. Проблем насиља је постојао и раније, навео је министар, а о њему се није причало јавно, али смо данас као друштво храбрији, зрелији и свесни проблема о коме желимо отворено да говоримо.

„Председник Србије Александар Вучић дао је јасне смернице када сам дошао на чело овог министарства, а то је да се брига о нашим најстаријим грађанима у сваком смислу подигне на виши ниво. Сваки вид насиља у нашој држави пораз је целог друштва и ако успемо да се изборимо са њим, сви заједно бићемо поносни на то“, истакао је Ђорђевић.

Према његовим речима, ресорно министарство улаже максималне напоре да би обезбедило сигурно окружење за све старије особе, а посебно се бави унапређењем толеранције према њима и потпуним искорењивањем злоставља-

**Министар Ђорђевић са корисницима
Дома „Бежанијска коса“**

ња, занемаривања и насиља. Он је подсетио да Министарство организује и низ манифестација којима се промовише међугенерациска солидарност, те да је неопходно децу учити правим људским вредностима да би сутра израсли у квалитетне и добре људе који ће нашу државу учинити бољим и савременијим местом за живот.

Министар је најавио да ће ускоро бити представљене и измене и допуне Закона о социјалној заштити, које ће сигурно много допринети решавању овог проблема.

Ђорђевић је подсетио и да је Министарство за рад основало Национални СОС број за жене са искуством насиља, који ради 24 часа дневно, седам дана у недељи, читаве године. Министар је истакао да тамо раде стручни људи који у сваком тренутку могу да пруже помоћ онима којима је потребна и да путем СОС телефона свако може без страха да пријави насиље знајући да ће тиме сигурно помоћи првенствено себи, а и охрабрити друге који се боре са истим проблемом.

У оквиру обележавања Међународног дана борбе против злостављања старијих, корисници Дома „Бежанијска коса“ учествовали су у модној ревији, а доброј атмосфери допринео је и бенд „Забрањено старење“, који чине такође наши старији грађани.

Г. О.

САСТАНАК САВЕТА EUMASS ОДРЖАН У БЕОГРАДУ

Драгоценна размена искустава

У организацији Републичког фонда ПИО, у Београду је, од 13. до 15. јуна, одржан састанак Савета EUMASS-а, Европског удружења медицинских стручњака из области осигурања и социјалног осигурања. Стручни део састанка одржан је 14. јуна у Палати Србија, а састанак је отворио министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић.

Том приликом министар Ђорђевић изјавио је да је Републици Србији, која је од 2012. године укључена у рад EUMASS-а кроз активно чланство Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, размена искустава са осталим чланицама веома драгоцену.

– Социјална заштита је људско право сваког грађанина наше земље, а у сарадњи са EUMASS-ом, Влада Републике Србије ће моћи да изгради још јаче друштво, које ће имати социјалну заштиту и социјалну сигурност на највишем могућем нивоу. Разменили смо искуства, отварали теме и питања која су нама посебно корисна и разговарали о доношењу важних одлука – рекао је министар.

Ђорђевић је овом приликом истакао да се на годишњем нивоу у Србији обави више од 90.000 медицинских вештачења по основу захтева из више области. Министар је, такође, рекао да ће Србија ускоро имплементирати систем социјалних карата, које ће функционисати по узору на Данску, која има најсавременији и најефикаснији закон о социјалним картама.

Председник EUMASS-а Жан Пјер Шенклерс рекао је да свака земља заслужује да има најбољу социјалну заштиту.

– Веома је важно да изградимо мостове између различитих сфера социјалне сигурности, како би људи могли да уживају у истим правима, а то можемо постићи само ако делимо искуства и учимо једни од других. Тако ћемо успети да изградимо социјалну сигурност и да свака

Директорка РФ ПИО Драгана Калиновић и министар Зоран Ђорђевић са представницима EUMASS-а

земља има најбољу социјалну заштиту колико је то могуће, јер она треба да буде у складу са оном коју вреднује Европска унија и за коју се она залаже – рекао је Шенклерс.

Састанку су присуствовали представници EUMASS-а из тринаест европских држава – Белгије, Босне и Херцеговине,

КЦС, и проф. др Александар Симић, заменик директора Клинике за дигестивну хирургију КЦС, одржали су стручна предавања, која су била веома значајна за представнике EUMASS-а.

На састанку директорке Фонда Драгане Калиновић са председником и члановима Извршног комитета EUMASS-а, размењене су корисне информације о резултатима рада овог удружења. Том приликом директорка Калиновић је нагласила значај чланства Фонда у EUMASS-у, због квалитетног трансфера знања и искуства, који се на тај начин обезбеђује.

Да подсетимо, EUMASS је основан 1972. године, с циљем да окупи што већи број установа и организација које се баве медицином у овим областима, у јавном и приватном сектору. EUMASS нуди различите платформе ради размене искустава из области социјалне сигурности између различитих европских установа и организација, које се баве осигурањем, са фокусом на социјално осигурање. На тај начин омогућава ширење и размену информација, искустава, медицинског знања и добре праксе из медицине у

области осигурања и социјалног осигурања.

Главни тело кроз које EUMASS функционише је Савет који сачињавају представници сталних чланова удружења и из чијих редова се сваке две године бирају председник и секретар EUMASS-а.

Председник и секретар, поред потпредседника и благајника, представљају Извршни комитет. У удружењу постоји и Научни комитет који се бави темама из социјалног осигурања и одговоран је за припрему и развој научних програма за конгресе EUMASS-а. Сви чланови EUMASS-а су лекари различитих специјалности, који раде у области социјалног осигурања.

EUMASS одржава састанке Савета два пута годишње и организује конгресе сваке две године. Ове године је Републичком фонду ПИО припала част да организује тродневни састанак Савета EUMASS-а, током којег су представници земаља чланица имали прилику да још једном размене искуства из области социјалног осигурања, као и да донесу смернице за даљи рад и унапређење у овој области.

Весна Кадиф

Чешке, Естоније, Француске, Немачке, Холандије, Пољске, Словачке, Словеније, Шведске, Швајцарске и Финске.

У радном делу састанка еминентни професори Медицинског факултета Универзитета у Београду, проф. др Драгослав Сокић, директор Клинике за неурологију Клиничког центра Србије, проф. др Јелена Друловић са Клинике за неурологију

МИНИСТАР ЗА РАД НА 108. ЗАСЕДАЊУ КОНФЕРЕНЦИЈЕ МОП-а У ЖЕНЕВИ

Министар Зоран Ђорђевић представио успехе Србије

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, учествовао је 10. и 11. јуна ове године на 108. заседању Конференције Међународне организације рада у Женеви, која је била обележена прославом важног јубилеја – стоте годишњице постојања МОП-а.

Представљајућу Републику Србију на свечаном отварању 108. заседања МОП-а, одржаном у европском седишту Уједињених нација, министар Ђорђевић је посетио на Програм достојанственог рада за Републику Србију за период од 2019. до 2022. године, који је потписан у марту у Београду, и чија реализација је успешно започета.

На овогодишњем скупу у Женеви говорило се о новом тржишту рада, значају образовања, климатским променама, очувању животне и радне средине, а једна од важних тема била је и унапређење безбедности и здравља на раду.

У циљу решавања овог изазова, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања током марта и априла организовало је обуку, као и радионицу „Одговор на изазове за запошљавање младих који нису запослени нити су у образовању или обуци“. Специфична тема ових изузетно успешно реализованих активности била је интеграција поменуте категорије младих на тржиште рада и мере активне политике запошљавања у том смислу.

У оквиру 108. заседања Међународне конференције рада министар Зоран Ђорђевић разговарао је са регионалним директором МОП-а за Европу и Централну Азију, Хајнцом Колером. Ђорђевић је честитао Колеру стогодишњицу постојања и рада Међународне организације рада и рекао да је МОП једна од најважнијих агенција Уједињених нација.

Република Србија је ратификовала 76 конвенција ове организације од укупно 189. Сваке године МОП-у се достављају извештаји о примени тих конвенција у Републици Србији по распореду који утврђују стручне службе ове организације.

Нобелова награда за мир додељена МОП-у 1969.

Зоран Ђорђевић и Хајнц Колер

– У марту ове године потписали смо и нови Програм достојанственог рада за период 2019–2022. године који представља документ о конкретной сарадњи Србије са МОП-ом. Верујем

да ће сарадња у наредном периоду бити интензивнија и подигнута на један виши ниво – рекао је министар Зоран Ђорђевић.

Директор Хајнц Колер је захвалио Ђорђевићу на честиткама и додао да му је изузетно драго што се у Женеви, у седишту МОП-а, састаје са министром рада Републике Србије. Према његовим речима, сарадња МОП-а и Србије наставиће да се креће узлазном путањом и у наредном периоду, и одвијаће се кроз заједничку реализацију пројеката у областима као што су социјални дијалог и хармонизација радног законодавства са највишим светским стандардима.

Након представљања Србије на 108. заседању Међународне организације рада и разговора са регионалним директором МОП-а за Европу и Централну Азију, министар Ђорђевић је посетио и резиденцију МОП-а.

Министра за рад угостио је заменик регионалног директора МОП-а, Маурицио Буси, који му је представио значај ове организације и показао Нобелову награду за мир коју је ова организација добила 1969. године за унапређење мира међу класама, остваривање пристојног посла и правде за

раднике, као и за пружање техничке помоћи земљама у развоју.

Ђорђевић је истакао да му је изузетно драго што као министар у чијој је надлежности положај радника има прилику да посети једну овакву организацију која промовише социјалну правду и међународно призната људска и радничка права.

– Политика Владе Републике Србије је остваривање свих права радника као што су право на социјално и здравствено осигурање, на веће плате и безбедност и здравље приликом рада. Без задовољних радника, ни послодавци неће остваривати профит, а самим тим ни држава неће напредовати, и управо због тога ћемо наставити да радимо на унапређењу положаја радника, радног окружења и права послодавца – рекао је Ђорђевић и додао да је 2019. годину Влада Србије прогласила Годином безбедности и здравља на раду.

Министар је и том приликом навео да се ове године очекује низ закона међу којима су Закон о безбедности и здрављу на раду и Закон о осигурању у случају повреде на раду, који ће знатно унапредити положај радника.

Конференцији Међународне организације рада, која представља највеће годишње окупљање свих чланица, у делегацији Републике Србије присуствовали су и председник Савеза самосталних синдиката Србије, Љубисав Орбовић, председник Уније послодавца Србије, Милош Ненезић, и помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Мирјана Ђојбашић. **Г. О.**

УТВРЂИВАЊЕ СТАЖА СА УВЕЋАНИМ ТРАЈАЊЕМ

Бенефицирани стаж

Бенефицирани стаж, или правилније – стаж који се рачуна са увећаним трајањем, „привилегија” је осигураника који раде на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, као и осигураника који обављају такве послове на којима се након навршених одређених година живота не може очекивати да свој посао, односно професионалну делатност обављају успешно.

Утврђивањем стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, ови осигураници могу у одређеним околностима да остваре право на пензију раније, а бенефицирани стаж им такође утиче и на месечни износ пензије. Радна места на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем утврђена су одговарајућим правилником, који осим радних места утврђује и степене увећања стажа, као и начин њиховог утврђивања и ревизије.

Трајање стажа може се увећати за највише 50 одсто у односу на ефективно трајање, осим у случају професионалних војних службеника. Њима се у случају ангажовања у оружаним акцијама време проведено у тим акцијама, као и на лечењу, или у заробљеништву, рачуна као стаж осигурања у двоструком трајању. Степен увећања означава се бројевима, па тако, на пример, степен увећања 12/14 означава да се стаж осигурања рачуна тако да се сваких 12 месеци ефективног рада рачуна као 14 месеци стажа осигурања.

При утврђивању права на пензију, бенефицирани стаж се утврђује према законским прописима који су примењивани у Републици Србији у време када је стаж навршен. Ови прописи су се с временом мењали и са сваком изменом доносили нове услове под којима се стаж утврђивао са увећаним трајањем, а такође је било и измена у погледу начина његовог рачунања. Тако је до краја 1972. важио пропис по коме се стаж рачуна-

вао са увећаним трајањем само у случају да је његово укупно трајање дуже од пет година. Од 1973. године тог ограничења више није било, па се стаж рачуна са увећањем без обзира на укупно трајање. Међутим, закон чија је примена почела 1. јануара 1997. године вратио је ово ограничење са додатним поштрењем – почев од тог дана бенефицирани стаж се урачунава само ако је његово укупно трајање дуже од 10 година. Ипак, у случају да је код осигураника утврђена инвалидност, укупно трајање рада од пет година на радним местима за која је предвиђен бенефицирани стаж, довољно је за његово рачунање у увећаном трајању.

Осигураници који су користили боловање за време рада на местима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем треба да знају да су се и прописи који регулишу утицај боловања на рачунање тог стажа мењали. До краја 1987. године боловање није утицало на рачунање бенефицираног стажа, односно осигуранику се комплетан период рада рачунао са увећаним трајањем без обзира на трајање одсуства с посла. Почев од 1. јануара 1988. године, боловање које је у

току календарске године трајало краће од месец дана није од утицаја на рачунање бенефицираног стажа, али се одсуствовање са посла које прелази месец дана одбија од укупног трајања бенефицираног стажа. Овакав начин рачунања примењиван је до краја 1990. године. Дакле, у овом периоду се „опрашта” одсуство с посла у трајању до једног месеца, без обзира на то да ли је боловање било континуирано, или је осигураник одсуствовао са посла у више краћих периода. Почев од 1991. године свако одсуство с посла због болести представља разлог да се у периодима боловања стаж осигурања рачуна само у ефективном трајању.

Осигураник са бенефицираним стажом може раније да оствари право на пензију, и то на различите начине. Осигураници који су навршили бенефицирани стаж чије је трајање најмање 2/3 укупног стажа осигурања, имају право на снижење старосне границе. На сваких пет година проведених на радном месту са коефицијентом 12/14 старосна граница се снижава за једну годину, на сваке четири за 12/15, три за 12/16 и на сваку једну годину и шест

месеци за 12/18. Ово снижење односи се само на остваривање права на старосну, али не и на превремену старосну пензију. Дакле, снижење се рачуна од 65 година живота за мушкарце, а од 62 године и шест месеци за жене у току 2019. године, односно од 63 године живота за жене у току 2020. године. Осигураник који по овом основу оствари право на старосну пензију добија ту пензију у „пуном” износу, без икаквих умањења. Старосна граница може да се снижава највише до 55 година живота, осим за запослене који су на радним местима са коефицијентом 12/18 ефективно провели 2/3 радног века, у односу на укупно ефективно проведено време на радним местима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем. Овим осигураницима старосна граница може да се снизи и до 50 година живота.

Осигураници који имају право на снижење старосне границе, али ни са сниженом границом не испуњавају услов за старосну пензију, већ одлазе у превремену старосну пензију треба да знају да је почев од септембра 2018. године Закон измењен у погледу одређивања процента умањења при одре-

ђивању превремене старосне пензије тако што се број месеци ранијег одласка у пензију рачуна у односу на снижену старосну границу, а не у односу на године живота које су прописане Законом, што је повољније у односу на раније прописе. Износ превремене старосне пензије одређује се као износ старосне, који се затим умањи за 0,34 одсто за сваки месец ранијег одласка у пензију, али највише до 20,4 одсто.

Трајање бенефицираног стажа од утицаја је и на права запослених који припадају такозваним посебним категоријама осигураника – полицијски службеници, припадници обавештајних агенција, запослени на извршењу кривичних санкција, припадници Војске Србије и други, који имају могућност да право на пензију остваре под посебним, повољнијим прописима, у случају да су на овим пословима провели период прописан Законом о пензијском и инвалидском осигурању. У 2019. години, тај период је 13 година и шест месеци ефективног рада на пословима са увећаним трајањем стажа, док ће у 2020. години бити потребно 14 година. Уз овај услов, осигуранници из ове категорије треба да имају најмање 55 година живота и 23 године и шест месеци стажа осигурања у 2019. години, односно 24 године стажа осигурања у 2020. години, како би остварили право на старосну пензију.

Осигуранници који су обављали самосталну делатност такође имају право на стаж са увећаним трајањем уколико су обављали послове за које је такав стаж предвиђен. У случају да је утврђено обављање таквих послова, они су у обавези да уплате увећан допринос за ПИО, како би им се стаж рачунао са увећањем. Исто увећање доприноса важи и за друге послодавце, па се зато свим осигуранцима сугерише да пре одласка у пензију провере своје податке регистроване у матичној евиденцији у Фонду, јер и у случају да су сви други услови испуњени трајање стажа неће бити увећано уколико послодавац није испунио своју обавезу и уплатио допринос.

Мирослав Мирић

Бања Јунаковић

ОБЈАВЉЕНЕ КОНАЧНЕ РАНГ ЛИСТЕ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ О ТРОШКУ РФ ПИО

Бесплатно у бање 13.620 пензионера

Према коначним ранг листама, које су 25. јуна објављене на огласним таблама пензионерских удружења, Савеза пензионера Србије и Удружења пензионера „Независност“, као и на огласним таблама организационих јединица РФ ПИО, ове године је право на бесплатну рехабилитацију у бањама и лечилиштима Србије остварило 13.620 корисника пензија.

Пријављивање на оглас Републичког фонда ПИО за пријем захтева за упућивање корисника пензија на рехабилитацију за 2019. годину трајало је до 21. маја, а прелиминарне ранг ли-

новама и бањско-климатским лечилиштима, у трајању од 10 дана, ове године имали су корисници старосних, инвалидских и породичних пензија са пребивалиштем у Републици Србији чија пензија износи до 26.324 динара, као и корисници пензија који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија не прелази наведени износ. Осим тога, услов за остваривање овог права био је и да корисници, осим пензија, немају друга лична примања, као и да право на бесплатну рехабилита-

појединачно прецизиран је обим терапија које сваки корисник мора да добије, чиме је обезбеђено да рехабилитација буде у сваком појединачном случају прилагођена потребама пензионера. Фонд, такође, покрива и трошкове смештаја и превоза за пратиоца слепог лица и пратиоца детета које је остварило право на породичну пензију по основу неспособности за самосталан живот и рад.

Пензионери ће, као и обично, током боравка у бањама бити потпуно медицински збринути, што подразумева лекарски преглед, ЕКГ, лабораторијске анализе, специјалистичке прегледе и визите одељењских лекара, као и најмање три врсте терапија у зависности од оцене лекара и области за коју је одређена бања специјализована.

Иначе, Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО прецизно је дефинисан начин бодовања и критеријуми који утичу на ранг листу. На првом месту је висине пензије, затим број година стажа осигурања, број година коришћења пензије, остварено право на туђу негу и помоћ и остварено право на породичну пензију за корисника који је право на породичну пензију остварио као дете које није способно за самосталан живот и рад.

Г. О.

У 2018. најтраженија Врњачка Бања

Од укупно 13.320 корисника пензија који су остварили право и који су упућени на рехабилитацију по огласу Фонда ПИО из 2018. године, у бањама је боравило 94 одсто корисника пензија, односно то право је искористио 12.541 пензионер.

Највише пензионера прошле године желело је да иде на опоравак у Врњачку Бању, Ковиљачу и Бању Кањижа.

сте објављене су 12. јуна, након чега је свако ко је сматрао да је требало да се нађе на листи могао да уложи жалбу у року од пет радних дана.

Када је реч о условима за рехабилитацију о трошку Фонда, да подсетимо, право на бесплатан опоравак у здравствено-стационарним уста-

цију нису користили у последњих пет година.

За све пензионере који су остварили право на бесплатну рехабилитацију Фонд ПИО ће, као и ранијих година, сносити трошкове смештаја у бањи, пун пансион, трошкове превоза до одређене бање и назад, а уговорима са сваком бањом

Стварамо услове за једнак третман свих грађана региона

Пензијски системи држава региона у знаку неповољних демографских кретања и интензивне миграције радног становништва

Традиционални, 11. Сусрети директора фондова/завода за пензијско и инвалидско осигурање држава насталих на простору СФРЈ ове године одржани су у Северној Македонији, у Охриду, од 19. до 21. јуна. Састанак директора носиоца обавезног пензијског осигурања тематски је био фокусиран на међусобно упознавање са изменама у законима којима је регулисана материја пензијског и инвалидског осигурања, праћење промена у окружењу и решавање актуелних питања која се односе на спровођење међународних споразума о социјалном осигурању, као и размену података о ефектима билатералне електронске размене података. Основна тема састанка била је „Перспективе кретања броја пензионера у наредних 10 година“ и на основу изнетих података и пројекција, стање и перспективе пензијских система у државама насталим на простору СФРЈ, као и Аустрије, која је и ове године била гост сусрета, врло су слични. У свим државама су присутна негативна демографска кретања, као и миграције радно способног становништва, што упућује на потребу изналажења начина да се ови трендови преокрену у корист националних економија.

Све државе региона су започеле реформске процесе у области пензијског и инвалидског осигурања да би се обезбедило продававање радног века радно способног становништва, одложио излазак са тржишта рада и улазак у пензијски

Једанаести сусрети директора фондова и завода за ПИО држава насталих на простору СФРЈ одржани у Охриду

систем и креирао систем који обезбеђује сигуран, одржив и адекватан приход у старости. Најчешће мере које се предузимају у пензијским прописима су подизање старосне границе за стицање права на старосну пензију, поштравање услова за остваривање права на инвалидску и породичну пензију, повећање броја година које улазе у обрачун пензије и промене начина усклађивања пензија.

Просечна старост становништва повећава се у целом свету, све државе бележе дужи животни век становништва и све мање деце се рађа (осим у Африци). Најстарије становништво у Европи има Италија. У државама региона средином прошлог века трећину становништва чинили су млађи од 14 година, а око пет одсто старији од 65 година; 2020. године млађи од 14 година чиниће просечно 15 одсто укупног становништва, а старији од 65 око 30 одсто укупног становништва. Из ових података и пројекција произлази закључак да се у свим државама

региона, као и Европе у целини, убрзано мења старосни профил дохотка, у смислу да се смањује удео становника у доби до 15 година живота (популација која троши, а не зарађује), да се повећава удео становника од 15 до 65 година (популација која зарађује више него што троши) и да се убрзано повећава удео становника у доби 65 и више (популација која троши колико има прихода).

У будућности нам, извесно, предстоји промена устаљеног концепта по коме се до одређене доби образујемо, затим радимо и на крају живота уживамо, у корист истовременог образовања, рада и уживања у сваком периоду живота.

Демографски трендови, последице економских миграција, промена структуре рада кроз дигитализацију и аутоматизацију, нестанак уобичајених професија и појава нових и сл., присутни су у свим државама, али не постоји јединствено решење за све пензијске системе који, по свом обухвату,

сублимирају ефекте и последице свих наведених кретања. Према информацијама које су се чуле на 11. Сусретима директора фондова за ПИО држава региона, сасвим је сигурно да је Република Србија предузела најозбиљнији мере и активности које доприносе побољшању демографског тренда: усвојена је Стратегија подстицања рађања, са конкретним и применљивим мерама, донет Закон о финансијској подршци породици с децом (новчана накнада за свако рођено дете), Законом о пензијском и инвалидском осигурању утврђен је посебан стаж за жене с три, два и једним дететом, обезбеђени су подстицаји у сфери становања за младе брачне парове с децом, обезбеђене су подстицајне мере запошљавања и усклађивања рада и родитељства, накнаде за време трудноће, породилског одсуства и продужене неге детета и бројне друге активности које ће допринети бољим демографским кретањима.

Г. О.

Одржани шести Буцини дани

Александровац је по шести пут био домаћин „Буциних дана“, манифестације у част Милосава Марковића Буце, познатог књижевног ствараоца, песника, есејисте и позоришног критичара.

Позоришни сусрети на којима су наступала реномирана позоришта из земље и окружења одржани су од 10. до 16. јуна. Жупљани су у великом броју испунили велику салу Дома културе и аплаузима поздравили глумце. Наступили су

драмски уметници „Атељеа 212“, позоришта из Сомбора, Новог Сада и Црне Горе.

Глумци представе „Тартиф“ у заједничкој продукцији СНП Нови Сад и Народног позоришта Сомбор освојили су највише награда на фестивалу, док је Гранпри „Милосав Буца Мирковић“ за глумачко остварење фестивала припало глумици Хани Селимовић.

Пратећи део „Буциних дана“ чинила су бројна дешавања, почев од изложбе посвећене глуми, преко завичајних песника, па све до музичких програма и фестивалских разговора посвећених позоришту.

Премијерка на обележавању 100 година МОР-а

Председница Владе Републике Србије, Ана Брнабић, говорила је на 108. Међународној конференцији рада у Женеви, организованој поводом обележавања 100. годишњице оснивања Међународне организације рада (МОР).

Брнабић је истакла да је поносна што представља државу која је пре 100 година била међу оснивачима МОР-а и оценила да је важно што Србија и данас са члановима те организације разговара о будућности рада у наредних сто година.

Премијерка је указала да је Србија у протеклих пет година спровела тешке и неопходне реформе и остварила макроекономску стабилност. Унапређено је пословно окружење и смањена незапосленост, али се наша земља, као и многе друге земље региона и ЕУ, суочава са високом стопом незапослености младих.

Премијерка Брнабић је међу најзначајније резултате издвојила повећање просечне бруто зараде и повећање минималне зараде за 35 одсто током протеклих пет година, као и увођење подстицаја за предузетнике, посебно младе, за покретање нових компанија. У сарадњи са МОР-ом и социјалним партнерима, држава је проширила кампању „Реци не раду на црно“. Говорећи о изазовима са којима се суочавају све земље, премијерка је нагласила да је највећи онај који намеће четврта индустријска револуција и дигитализација. Тренутна технолошка револуција доноси до сада невиђене промене у начину живота и рада које се одвијају невиђеним темпом, констатовала је Брнабић и навела да ће ова индустријска револуција, као ниједна раније, заменити послове које обављају људи. Премијерка је поручила да је дужност лидера да учине све што је у њиховој моћи да припреме своје грађане за промене у свету рада, а да су кључне области у које морамо да улажемо образовање и креативност.

Нужно је да улажемо у образовање које учи децу како да мисле, а не шта да мисле, истакла је она и додала да Србија реформише свој образовни систем и уводи вештине које ће бити потребне наредним генерацијама за успех и напредак.

Витезови трећи пут у Нишу

Средином јуна Ниш је трећу годину заредом организовао Међународни витешки фестивал „Заштитници тврђаве“. Витезови из многих градова Србије, као и гости из иностранства приказали су средњовековни начин живота, ношњу, витешку опрему, оруђе и оружје из тог времена. Приказана је и техника израде оклопа, мачева, лукова и стрела а организована је и средњовековна пијаца на којој су посетиоци могли да купе понеку ситницу за успомену.

Нишка тврђава је три дана била домаћин витешким удружењима из Белгије, Словачке, Хрватске, Мађарске, Републике Српске, али и из Грачанице, Врањске бање, Сталаћа, Краљева, Јагодине, Београда, Сремских Карловаца...

Фестивала је успешно организовала Витешка дружина „Змајева грива“ уз подршку градских општина и Туристичке организације Ниша.

Лесковац: деца из хранитељских породица на мору

Тридесетак малишана из лесковачких хранитељских породица први пут у животу кренуће на море заједно са својим хранитељима и стручњацима из лесковачког Центра за социјални рад. Деца ће летовати у Грчкој, у Лептокарији.

Ово је 12. пут заредом да лесковачки Центар за социјални рад води децу која су збринута у хранитељским породицама на десетодневни одмор. Са њима крећу и стручни радници овог центра који сами финансирају одлазак на „радни одмор“.

Према речима директора лесковачког Центра за социјални рад, Предрага Момчиловића, ускоро се очекује комплетно реновирање зграде Центра, када ће се уредити и прилазна рампа и лифт за особе са инвалидитетом. У Центру је запослен млад и квалитетан тим стручњака чије услуге годишње користи око 2.500 Лесковчана.

Просечна зарада за април 54.645 динара

Републички завод за статистику саопштио је да је просечна бруто зарада за април ове године износила 75.441 динар, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) била 54.645 динара.

У поређењу са истим месецом 2018, просечна бруто зарада за април ове године номинално је виша за 11,1, а реално за 7,8 одсто, док је просечна нето зарада виша за 11,3 одсто номинално, односно за осам одсто реално.

Раст бруто зарада у периоду јануар-април 2019. године у односу на исти период прошле године износио је 9,7 одсто номинално, односно 6,9 одсто реално. Истовремено, нето зараде су порасле за 9,9 одсто номинално и за 7,1 одсто реално.

Медијална нето зарада за април 2019. износила је 41.773 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Сврљиг: стипендије за средњошколце

Одборници СО Сврљиг донели су одлуку о финансијској подршци за редовне ученике првог и другог разреда средње школе у Сврљигу. Ученицима средње школе „Душан Тривунац Драгош“ који се ове године упишу у гимназију општег типа, или на смерове туристичко-хотелијерски техничар, техничар моторних возила у четворогодишњем трајању и трговац у трогодишњем трајању, општина Сврљиг додељује стипендију од по пет хиљада динара на месечном нивоу у трајању од две године. И прошле године стипендије су користили сви ученици првог разреда и они имају право на стипендију и у овој школској години. Ова установа тренутно образује 223 ученика економске, трговинске, машинске струке и гимназијалце, а ове године уведен је нови образовни профил – туристичко-хотелијерски техничар.

Београд обележио градску славу – Спасовдан

И ове године у Београду је одржана литија поводом градске славе, Спасовдана. После одржане литургије, поворка је кренула од Цркве Светог Вознесења, у Адмирала Гепрата, и кретала се централним градским улицама.

Свечана литија се зауставила испред Саборне цркве (на слици) где је одржана молитва, одакле се вратила до места поласка, Цркве Светог Вознесења.

Поред црквених званичника, поворци су се прикључили бројни грађани, као и припадници војске и полиције.

Милијану Деспотовићу награда „Наџи Наман“

Фондација „Наџи Наман“, из приморског града Жуње у Либанској Републици, објавила је имена добитника истоимене књижевне награде за 2018-2019. годину.

Ова угледна међународна фондација од 2002. додељује светске награде за књижевност ауторима најостваренијих књижевних дела у садржају и стилу, с циљем оживљавања и развоја људских вредности. Оснивач фондације је либански хуманиста, писац, промотор културе, уредник и издавач, Наџи Наман.

У овој години награђено је 60 писаца (избор од 2386 учесника конкурса који пишу на 27 светских језика), међу којима је и књижевник Милијан Деспотовић, из Пожеге, који је добитник „Почасне награде за укупно стваралаштво“. Он је једини добитник ове награде из Србије који пише на српском језику.

Награђени радови биће објављени у Годишњој књизи награда, коју ће у едицији бесплатних издања објавити „Фондација за бесплатну културу Наџи Наман“. Лауреати ће, такође, бити промовисани у почасне чланове „Куће културе Наџи Наман“.

Трстеник: информатичка обука жена

Удружење „Женска иницијатива“ постиже запажене резултате у реализацији пројеката помоћи у кући старим, болесним и инвалидним лицима. Недавно је успешно окончан и пројекат информатичке обуке жена из сеоских средина за рад на рачунару. Тим поводом одржана је скромна свечаност на којој је подељено 60 сертификата женама које су завршиле обуку. Свечаности су присуствовали представници и чланови удружења „Женска иницијатива“, државна секретарка у Министарству трговине, туризма и телекомуникација, Татјана Матић, као и чланице локалне самоуправе.

– Трстеник је општина у којој више од 60 одсто жена није запослено, па је Министарство финансирало пројекат „Инфосвет за мене“ у жељи да овдашње жене стекну вештине новог доба, што је услов за развој дигиталне економије и друштвени напредак – рекла је Татјана Матић.

Полазнице су поручиле да би волеле и напредни курс, као и помоћ око претварања неких личних идеја у праве послове.

Увек на вашој страни

Ваш и наш „Глас осигура-ника“ средином овог месеца постао је и званично средовечан – навршио је педесет година. Лепа бројка, вредна поштовања, поготово што у нас нема много часописа који се могу похвалити толиким трајањем, али ми се трудимо да и даље увек будемо свежи и актуелни.

Током ових 1135 бројева, на око тридесет хиљада страница, неколико генерација посвећених новинара и уредника у редакцији и више стотина сарадника трудило се да објасни, одговори, информише, али и разгали бројне верне читаоце. У нашој мисији да приближимо систем пензијског и инвалидског осигурања и друге сродне гране, помагали су нам компетентни, стручни и, надамо се, занимљиви саговорници и сарадници, те се на наш „минули рад“ може гледати и као на својеврстан времеплов кроз систем ПИО.

Како изградити и усавршити систем пензијског и инвалидског осигурања била је тема и

једнице социјалног осигурања радника Србије. Одлучено је да лист излази петнаестодневно, у 20.000 примерака. Први број је штампан на 24 стране, продавао се на киосцима по цени од 1 динара или у претплати, а сачуван је и податак о првом претплатнику – био је то пензионисани адвокат из Новог Сада, Лазар Хаџић. У време када се појавио први број „Гласа осигурааника“ пензије су се исплаћивале унапред, на почетку месеца, а прва пензија се рачунала на основу петогодишњег просека зарада.

Темеље листа поставио је први главни и одговорни уредник Душан Максимовић, који ће постати чувени теоретичар у области пензијског система. Лист је имао Издавачки савет и Редакцију коју је чинило 14 запослених: уредници Ђинђа Перендија и Радомир Крстић, економиста

Властимир Вучинић, организатор Добрила Гугић, Рајка Ђорђевић, Ратомир Стојадиновић, Босиљка Пантић, Млађан Медић, Радомир Гојковић, Миомир Тасић, Гордана Милутиновић и сарадници Здравко Костић, Пера Срећковић и Бора Ољачић.

Прелиставање „Гласа осигурааника“ кроз деценије које су уследиле сведочи о променама

у области социјалног осигурања. Тако је 1974. година донела много промена у целој земљи, а оне нису мимоишле ни лист. Престаје да постоји Новинско-издавачка радна организација „Глас осигурааника“, али остаје истоимени лист чија је редакција непосредно везана за СИЗ.

Наредна деценија остала је упамћена као златно доба пен-

„Глас“ је значајна периодична публикација на медијском пољу, што сведочи и то да је на Конференцији о старењу и старости у медијима, коју је Геронтолошко друштво Србије организовало 24. октобра 2013. године, један реферат био посвећен анализи бројева из 2012, а по својој тематској структури, мада са тежиштем на системским питањима, овај лист је те године био отворен за рад бројних удружења, за свакодневни живот пензионера, за личности, као и за бројне теме укључујући и афоризме.

Др Милош Немањић (1932-2016), социолог, дугогодишњи председник Геронтолошког друштва Србије

првог броја „Глас осигурааника“, који се појавио 14. јуна 1969. године и чија је редакција (тада новинска установа) основана на иницијативу Републичке за-

Претеча „Гласа осигурааника“

Још 1939. године постојала је пропагандна акција као посебан сегмент активности београдског Пензионог завода, о чему сведочи Извештај о раду овог завода из 1940. године.

„Београдски Пензиони завод још од почетка свога самосталног рада посвећивао је пажњу да у редовима својих чланова популаризује пензионо осигурање на тај начин што ће их што боље упознати са радом. Разлози за ово били су што је ово осигурање била новина у нашим крајевима, и што широке масе интересената нису биле упознате са дужностима и правима по овом осигурању. Према томе, треба уложити све могуће напоре да послодавци и њихови службеници не остану под утиском да увођење пензионог осигурања представља само ново оптерећење, већ да је то једна корисна социјална реформа, која по свом садржају у пуној мери одговара ономе што од ње треба очекивати.“

Од новембра 1939. године београдски Пензиони завод је почео да објављује редован месечни обавештајник „Пензионо осигурање“, у коме је публиковао податке о своме раду, и који је, може се рећи, претеча „Гласа осигурааника“.

зијског осигурања. Однос оних који издвајају пензијске доприносе и који их троше и даље је изузетно повољан – ишао је и до безмало 4:1.

Двадесет година „Гласа осигураника“ обележено је најавом тежих времена. Лист сведочи и о хиперинфлаторној 1993. када су се пензије усклађивале и исплаћивале недељно, а на чековима је једва било места да се испише износ – просечна пензија је на крају износила невероватних девет милиона динара. Али, у јануару 1994. пензионери су били први који су примили нове динаре. У просеку по 30 динара, најнижа пензија је износила 20 (старосни и инвалидски), за пољопривреднике 14 динара, а

највиша је била 107,7 динара. Упркос тешкоћама, „Глас осигураника“ излази редовно.

Тридесети рођендан је прослављен 1999. године. „Глас осигураника“ бележи 720. број. Лист се бавио пензионерским темама, али ништа мање и оним које су интересовале осигуранике. Те године број запослених у Србији пао је на 1,9 милиона, док је број пензионера порастао на 1,2 милиона (1,5:1).

Консолидацијом три фонда – запослених, самосталних делатности и пољопривредника, 2008. године оснива се јединствен фонд у коме има око четири милиона осигураника и 1,5 милиона пензионера свих категорија. И садржај листа је обогат

ћен темама које су од интереса за предузетнике, власнике фирми, адвокате, приватне лекаре, пољопривреднике.

Са 40 година, „Глас осигураника“ је модернизован часопис у боји који и даље излази петнаестодневно, у непромењеном тиражу од 20.000 примерака, али тада на увећаном броју страна – 36 и одавно се дистрибуира бесплатно. Редакција је у саставу Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО, који је формиран 2007. Препознатљиви лого се није мењао све до 31. маја 2011. када лист добија и ново рухо.

У истом тиражу часопис је излазио све до јануара 2011. када је, због великог интересовања читалаца, тираж повећан на 23.000 примерака, уз истовремено смањење броја страна са 36 на 28. Лист је излазио петнаестодневно до 1. фебруара 2014. године, а од тада због смањења трошкова излази једанпут месечно (последњег дана у месецу). За „Глас осигураника“ пише укупно око 150 сталних и привремених сарадника.

Као што је познато, Влада Републике Србије је 2017. прогласила Годином међугенерациске сарадње и солидарности,

а Републички фонд ПИО био је са „Гласом осигураника“ један од носилаца активности. Међу бројним акцијама „Гласа“ био је и конкурс за најлепшу песму/причу о солидарности међу генерацијама.

У складу са променама друштва у целини и друштвена одговорност „Гласа осигураника“ подразумевала је даље унапређивање ове улоге, коју лист од свог оснивања до данас има. Део те улоге јесте и допринос сензибилисању других новинара да више пишу о потребама старијих у нашој земљи.

„Глас осигураника“ и даље остаје концептуално одређен да грађанима пружа информације из области обавезног пензијског осигурања, као и да се бави темама које су од великог значаја, а којима се други медији баве повремено и недовољно или се уопште не баве. Поред тема из света рада, аутори „Гласа осигураника“ се на посвећен и одговоран начин баве старошћу и старима, особама са инвалидитетом, особама

Годинама читам „Глас осигураника“, а радо то чине и млађе колеге са којима радим и радујемо се сталним унапређењима часописа и у техничком смислу, а посебно у квалитету садржаја. У њему има увек занимљивих текстова, и то не само за најстарије сурађане, већ за све осигуранике, па чак и оне који то нису. Тешко је проценити да ли су бољи информативни, едукативни или забавни садржаји у њему. Лично највише волим да читам рубрике Некад и сад и Шареницу. Верујем да садржаји Шаренице превенирају депресивна стања многих старијих и доприносе активнијем старењу.

Мр Надежда Сатариф, председница Управног одбора удружења Емити

ма са посебним потребама, болеснима и другим осетљивим категоријама друштва.

Због свега тога се значај „Гласа осигураника“ не мери само бројем читалаца, који иначе далеко надилази тираж, већ пре свега њиховим вишедеценијским поверењем у наш рад и у сам Фонд ПИО који представљамо.

Јелена Оцић и Редакција „Гласа осигураника“

Сталне рубрике

Већ први бројеви „Гласа“ су имали сталне рубрике које су брзо постале популарне, а неке од њих, осавремене, одржале су се и до данас.

Рубрика Иза шалтера с временом је прерасла у Реч струке, а бесплатна правна помоћ данас је у рубрици Ви питате, „Глас осигураника“ одговара. Клуб за пензионере постао је Пензионерски кутак, а хумореске и анегдоте су се преселиле у Шареницу.

Увели смо и неке нове теме – у Погледима вас извештавамо о иностранним пензијским системима и животу старијих ван Србије, као и о новостима из науке.

Једна од најпопуларнијих рубрика – Рачунајте на рачунаре – уведена је 15. новембра 2010, са првим насловом „Зашто нас плаше рачунари“ и објављивана је редовно више од три године. Ова рубрика је представљала бесплатан курс за рад на рачунару и многи читаоци због ње имају све бројеве сачуване.

Као библиографски материјал или у електронској форми, „Глас осигураника“ представља истраживачку грађу за радове на тему ПИО али и других области. Архива електронских издања садржи бројеве од 2007. године до данас и налази се на сајту Фонда ПИО.

АРАНЂЕЛОВАЦ

Драга Редакцијо, срећан вам 50. рођендан!

Нека сви доживе лепе пензионерске дане,
па да се одмарају уз новине Осигурање.

Нека пензионери имају добро око и спас,
да што дуже читају новине Глас.

Волимо дружење, песму, игру и шале,
нек нам живот што дуже траје.
У листу пензионерског осигурања

има доста интересантних и лепих тема.

За нас је најлепше наше треће доба,
свако треба до доживи и да га проба.

Срећно вам 50 година успешног рада,

Нека вам Редакција увек буде млада!

Пуно успеха, љубави, слоге, рада, лепог дружења и сарадње жели вам Десанка Ломић.

ПОЛА ВЕКА „ГЛАСА О

Ових дана „Глас осигураника“ је прославио 50.

рођендан. Наравно да су нам и овај пут стигле предивне честитке од наших верних читалаца и сарадника са жељама да још дуго трајемо.

Уз захвалност што нас прате и што нам верују, издвојили смо само неке.

Слободан Симић из Гардиноваца упутио нам је честитку која нам је баш импоновала.

Поштовани, ретко који лист на овим просторима доживи пола века постојања. Ви сте то дочекали и честитам вам велики јубилеј, уз наду да ћете наставити као и досад да будете искрен, стручан, објективан, разнолик, прегледан, користан пријатељ свим читаоцима. Срдачно,

Слободан Симић,
Гардиновци

И Томислав Стевановић, наш дугогодишњи сарадник са југа Србије, се ти се да славио рођендан.

Уваженој редакцији „Гласа осигураника“ упућујем најискреније честитке поводом 50-годишњице успешног

постојања нашег листа. Па срећно напред, још 50 година...

Много успеха у даљем раду жели вам ваш **Томислав Стевановић** из Лесковца, уз поздрав и поштовање.

Из Уније послодаваца Војводине добили смо речи хвале за досадашњу сарадњу.

Са „Гласом осигураника“ сарађујемо од оснивања Уније послодаваца Војводине, а можемо чак рећи да сарадња датира и из много ранијег периода, када је Унија послодаваца Војводине била територијална организација Уније послодаваца Србије. Новинари „Гласа осигураника“ присутни су на свим значајнијим догађајима које Унија организује, уз изузетно коректно извештавање – што ми у

Културно-историјски центар из Крагујевца „Српска круна“, као и увек, подарио нам је специјално признање, овај пут Свесловенску нит, подсећајући да се ове године обележава и слави осам векова светосавског наслеђа, односно аутокефалности Српске православне цркве. Заиста смо почаствовани овим даром.

Душа ни после 50 година не стари

Са 50 година човек се полако припрема за треће доба. Школовао се, запослио, основао породицу, децу изводи на прави пут, ради од јутра до мрака и сања о данима када ће се одморити. „Глас осигураника“ је за исто толико година такође створио породицу – фамилију. Они који су га читали пре неколико деценија сада у њему траже информације о путу до пензије или када ће она „лећи“ на рачун, да ли ће бити већа...

Но, за разлику од педесетогодишњака, „Глас осигураника“ не може ни да размишља о пензионисању, јер треба управо онима који имају недоумице, нису довољно информисани, траже одговоре на многа питања, лутају у заврзлами разних пензијских и радних прописа... Они који су већ пензионисани, у „Гласу осигураника“ траже своја удружења, читају о виталним и вредним пензионерима, заједничким дружењима, информације о бањама у којима старе кости рехабилитују и

одмарају, о могућности да нешто купе или плате на рате.

У ово време интернета и лаке доступности свих сајтова, за око 1,75 милиона пензионера једини њима намењени је управо сајт Републичког фонда ПИО, а на њему могу сваког месеца прочитати или барем прелистати нови број „Гласа осигураника“. Сасвим сам сигурна да већина пензионера, а и нас који то још нисмо, жалимо што излази на крају месеца и што треба чекати 30 дана до новог броја.

Остари тело, али душа никада. Душа „Гласа осигураника“ је далеко млађа од ових 50 година излажења. У њу могу да стану и млади, зрели, стари, запослени, незапослени, инвалиди, рецепти за добре старе колаче, одговори на питања из пензијског и инвалидског осигурања, укрштеница, лепе цветне терасе, виталност у трећем добу... Ма, широка је душа Ваша.

Захвална сам Вам што постојите, јер Ви сте мој неизбежни „приручник“ сваке недеље када припремам текстове за „Дневникову“ страницу посвећену пензионерима. Када нема актуелних пензијских тема, а то се често дешава, листам Ваше странице и никада, али баш никада се није догодило да на њима не нађем инспирацију или чак и узмем део текстова. Јер, једноставно верујем у оно што сте написали и не сумњам да су Ваша тумачења пензијских права једино исправна.

Љубинка Малешевић, Дневник

СИГУРАНИКА

УПВ веома ценимо... Пријатељски однос, сарадња, подршка, то је квалитет који одликује однос Уније послодаваца Војводине и „Глас осигураника“.

Честитамо оснивачима и редакцији пола века постојања и желимо вам још пуно година успешног рада. Чланови и запослени у Унији послодаваца Војводине стоје вам на располагању за даљу сарадњу и заједничке активности!

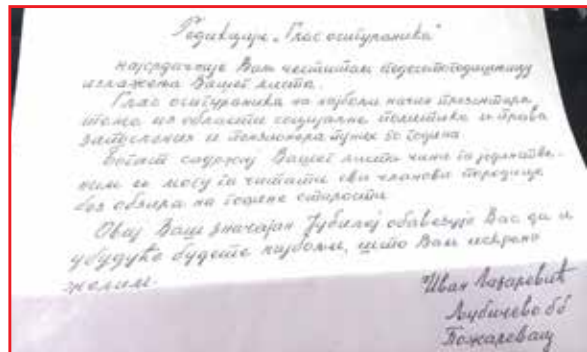
Руководство и стручна служба Уније послодаваца Војводине

Посебно лепа честитка стигла је из Савеза инвалида Војводине.

Поводом ВАШИХ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА, наше искрене честитке, уз жељу да нас још дуго година оба-

вештавате и информишете, све нас који смо са ВАМА расли, сазревали, старили, учили, а сада се и подмлађујемо.

Председник Савеза инвалида рада Војводине, **Стана Свиларов**, са сарадницима.

Првих пола века у служби старијег човека

Педесет година „Глас осигураника“ је саставни и незаобилазни део информативног система Фонда ПИО и од великог је значаја за сениоре. Са његових страница долазе до информација и сазнања из пензијског и инвалидског осигурања, социјалних давања, рехабилитације...

Попунити све странице „Глас осигураника“ је немерљива заслуга уредника, новинара, сарадника и свих запослених. Зато вам свима велико признање и хвала! Желим да и даље радите тако успешно као што сте и до сада чинили и да „Глас осигураника“ доживи много, много јубилеја. Поносан сам што сам имао ту част и задовољство да и део моје маленкости уткам у странице „Глас осигураника“.

Директорки Драгани Калиновић, главној и одговорној уредници Весни Анастасијевић, редакцији и колективу „Глас осигураника“ честитам 50. ро-

ђендан, са жељом да још дуго успешно радите на добробит нас читалаца и будете истрајни у наредних пола века.

Четрнаести јун за „Глас осигураника“ значајан дан, прославио педесети рођендан.

Првих пола века прође и јубилеј дође.

*Међу сениорима прво место припада ти као престо!
Издржао си небројане буре и штампао текстове без цензуре.
Истина је твоја мета, честитам ти педесет пуних лета.*

Читаоци су се мењали и мењаће се, „Глас осигураника“ нека остане вечан као Дунав, река која протиче поред Београда и Кладова.

Срећно вам било!

Урош Бановић, Кладово

Лакше је уз смех

Напунио си 50 година, али, као што знаш, то још није довољно за пензију! Желим ти још дуго да радиш и обучаваш младе (па и старе) пензионере који ће у теби наћи саветника и пријатеља.

У свом досадашњем животу имао си много родитеља: Добрилу Миловановић, Татјану Кршић, Милену Јовановић, Весну Анастасијевић... Као брижни родитељи, они су на тебе, пошто си био јединче, пазили највише што су могли. Водили су те, кроз све те године, правим путем (и правим) и нису ти дозволили да хваташ кривине! Тако си стекао много пријатеља из целе Србије, а ти си често залазио и у непроходна ме-

ста да би им саопштио важне весте.

Увек си био, поред својих мудрих и благих речи, и духовит. Знао си да је хумор најбољи и најјефтинији лек за све. Јесте да хумор није скуп, као обични лекови, али је, уз тебе, ширио оптимизам за живот свих сениора, то јест пензионера.

Угостио си у својој кући многе књижевнике, сликаре, научнике, професоре, лекаре, упознао их и прихватио њихову мудрост.

Познато ми је, драги Глас осигураника, да си у Београду мењао станове. Био си у Влајковићевој улици, па у Александра Костића, на Новом Београду и код Калемегдана.

Али никад ниси мењао ст а в о в е. Увек си био за поштење, правду и људскост! По оној познатој: „Не дај на себе, али ни себе на другог“. Зато ти захваљујем на твојим саветима, предлозима, обавештењима. Желим ти да наставиш са радом истим полетом до својих пензионерских дана. Тада ћеш се придружити онима које си тако пожртвовано храбрио и волео!

Срдечно те поздравља твој пријатељ и сарадник
Душан Старчевић

Честитку за јубилеј добили смо и од Савеза пензионера Војводине.

Лист Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање „Глас осигураника“ даје значајан допринос информисању осигураника о свим питањима у вези са остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања.

Корисницима пензија пружа информације о пензијском систему, усклађивању пензија, активностима градских и општинских удружења пензионера за унапређивање квалитета друштвеног живота и свим другим питањима. Радо га читају, како запослени, тако и корисници пензија.

Сарадња овог савеза са Дирекцијом РФ ПИО, Дирекцијом ПФ ПИО и филијалама у Војводини, у протеклом периоду одвијала се без тешкоћа по свим питањима, посебно кад је реч о пословима који произилазе из Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија.

Честитамо вам 50 година успешног рада са жељом да тако наставите.

Милан Ненадић, председник Савез пензионера Војводине

НОВО РУКОВОДСТВО УНИЈЕ ПОСЛОДАВАЦА ВОЈВОДИНЕ

Поштен рад се исплати

На Скупштини Уније послодаваца Војводине (УПВ), одржаној 31. маја у Руми, за новог председника УПВ изабран је Владимир Лалошевић, дипломирани информатичар, директор и сувласник фирме „Центар нових технологија“ из Руме. На Скупштини су изабрани и потпредседници Уније – Горан Нешић из Зрењанина, досадашњи потпредседник УПВ за Банат и председник Управног одбора УП Зрењанин (који је и у претходном мандату успешно обављао ову функцију), и Данило Љевнаић, из Сремске Митровице, један од оснивача УПВ, који је изабран за новог потпредседника за Срем.

У свом првом говору, као нови председник, Владимир Лалошевић је рекао да ће под његовим руководством УПВ наставити да ради у складу са досадашњим одређењем и системом вредности ове организације исказаним у крилатици „Поштен рад се исплати“, коју је установио и које са придржавао његов претходник, Станко Крстин. Лалошевић је истакао да ће се у будућем раду фокусирати пре свега на дигиталну трансформацију, спречавање одласка младих из земље и њихово активније учешће у раду УПВ, унапређење женског предузетништва, повећање учешћа особа са инвалидитетом у бизнису и на образовање младих за потребе привреде.

Иван Ђоковић, потпредседник Покрајинске владе и покрајински секретар за привреду и туризам, похвалио је досадашњу добру сарадњу социјалних партнера у АП Војводини, а Милош Ненезић, председник Уније послодаваца Србије (УПС), подржао је излагање Владимира Лалошевића и циљеве за наредни период и истакао да ће УПС то максимално подстицати. Челници синдиката на покрајинском нивоу Горан Милић, председник СССВ, и Милојица Живковић, председник Покрајинског одбора УГС „Независност“, похвалили су досадашњу сарадњу са УПВ и, уз честитке на избору, позвали новог председника да тако и наставе.

Нови председник УПВ, Владимир Лалошевић

Станко Крстин, који је први пут за председника УПВ изабран у мају 2011, након два мандата на челу ове организације и одличних резултата, подносиће извештај о раду навео је да је Унија у том периоду нарасла за нових 6.355 чланова који запошљавају 19.914 радника, тако да данас укупно има

26.993 члана са укупно 83.317 запослених.

– Учествовали смо и учествујемо у раду и развоју Покрајинског социјално-економског савета. Преко Покрајинског СЕС-а смо успели да издејствујемо средства за јачање капацитета социјалних партнера и за развој предузетништва. Као регионална организација сарађивали смо са удружењима послодаваца из Шведске, Словачке, Хрватске, Републике Српске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније, Мађарске, Словеније, Пољске. Помогли смо на локалном нивоу организовање послодаваца у Руми, Зрењанину, Старој Пазови, Новом Саду, Врбасу, Инђији, Оџацима, Бачу, Бачкој Паланци, Суботици и Панчеву, што сматрам можда и нашим највећим достигнућем. Самостално смо реализовали шест пројеката, а као партнери учествовали смо на још 42 пројекта. Активни смо и у радним групама за ЕУ поглавља: 20

(Предузетништво и индустријска политика) и 19 (Социјална политика и запошљавање) у оквиру Националног конвента ЕУ – навео је Станко Крстин и додао да се континуирано баве темама као што су иницијативе за смањење оптерећења на зараде, за наплату ПДВ-а по наплати потраживања, за реалан курс, смањење камата, учешће у преговорима о минималној цени рада, анализи буџета Покрајине.

Крстин је истакао и да су заједно са УПС обезбедили продужење важења пореских олакшица за нова запошљавања и повећање неопорезивог дела зараде, те да су неки њихови предлози ушли у предлоге нових закона.

Седници Скупштине присуствовали су и Небојша Атанацковић и Срђан Дробњаковић, почасни председник и директор Уније послодаваца Србије, Милина Тушјак, секретарка Покрајинског СЕС-а, Драго Тешић, председник Савеза самосталних синдиката општине Рума, и представници Европске банке за обнову и развој, Бојана Вуко-сављевић и Дејан Тонић.

У свечаном делу седнице уручена су признања УПВ за досадашњи допринос у стварању и успешном развоју првом председнику УПВ, Томи Бошњаку, Станку Крстину, директорки УПВ Миљани Стојишић Стојановски, и секретарки УПВ Бранислави Ђукић.

Мирослав Мектеровић

УРУЧЕНИ УГОВОРИ УДРУЖЕЊИМА ГРАЂАНА У ВОЈВОДИНИ

Више новца за социјалну заштиту

Покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Предраг Вулетић, уручио је средином јуна уговоре у вредности од 18 милиона динара намењених удружењима грађана која реализују пројекте из области социјалне заштите

и заштите ОСИ, борачко-инвалидске заштите, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике.

– Трећу годину заредом расписујемо конкурс за доделу средстава удружењима грађана која реализују пројекте из наведених области. Ове годи-

не је обезбеђено два милиона динара више него претходне. Подршка Покрајинског секретаријата огледа се и у конкурсима који предстоје до краја 2019, а којима ће се оснажити удружења социјалне заштите, као и она у области побољшања положаја Рома и Ромкиња

и области равноправности полова – истакао је Вулетић.

Уговори су, на основу пројектних активности, додељени 121 удружењу из Војводине, између осталих, и Савезу инвалида рада Војводине и Удружењу пензионера града Новог Сада.

Д. Кораћ

О темама важним за пензионере

Седница Извршног одбора Савеза пензионера Војводине одржана је средином јуна у Новом Саду. Седници је присуствовао и проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије.

Милан Ненадић, председник СПВ, говорио је о законском регулисању начина усклађивања пензија и о економски одрживој и друштвено прихватљивој формули за усклађивање пензија. У том смислу се, рекао је Ненадић, СПВ обратио и Влади Републике Србије. Ненадић је нагласио да је упућено писмо и покрајинском секретару за здравство у вези са недостатком домова здравља у неким

општинама, због чега пензионери морају код лекара специјалисте да путују у друге општине.

Андреја Савић је истакао добру сарадњу два савеза и потребу да се Савез пензионера

Србије наметне као кључни актер у преговорима с Владом Републике Србије о усклађивању пензија и другим питањима из пензијског система.

На седници је такође било речи и о спровођењу Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, о колективном осигурању пензионера, расподели средстава по Финансијском плану Савеза, о Смотри хорова удружења пензионера, припремама општинских удружења за 12. Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба, као и о одржавању регионалних културно-уметничких и спортских манифестација.

Д. Кораћ

У ЛЕСКОВЦУ ОДРЖАН 11. МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ТРЕЋЕГ ДОБА

Старост може бити лепа

У организацији Удружења пензионера града Лесковца недавно је одржан 11. Међународни фестивал фолклора трећег доба. Поред домаћина и гостију из Бугарске и Македоније, фестивалу су се придружили и чланови удружења пензионера Суботице, Шапца, Ваљева, Младеновца, Смедеревске Паланке, Крагујевца, Ниша, Врања, Књажевца, Дољевца и Неготина. Учесници фестивала, у свечаном дефилеу, прошетали су улицама града, играли и певали.

Дружење се наставило у великој сали Удружења пензионера где се окупљенима обратио градоначелник Лесковца, Горан Цветановић.

– Важно је схватити да старост и године нису баук и да их се не треба бојати. Сви учесници фестивала су пример како ста-

рост може бити весела и лепа, а да је свака бора и искуство заправо неизмерно богатство – казао је Цветановић.

Учеснике и госте поздравио је и председник Савеза пензионера Србије Андреја Савић.

– У име Савеза пензионера Републике Србије желим да се ова традиција настави. У Србији има 109 удружења, а ово у Лесковцу спада у сам врх својим садржајима рада, а за то је заслужан и овај фестивал, који не само што је постао бренд овог града, већ и Савеза пензионера Србије – казао је, поздрављајући учеснике фестивала, Андреја Савић.

У име домаћина, обратио се председник Удружења пензионера Лесковца Братислав Здравковић пожелевши свима срећне да-

не, добро здравље и најављујући нове активности чланова удружења.

Д. Коцић

МЕЂУНАРОДНА ИНКЛУЗИВНА СЛИКАРСКА КОЛОНИЈА У НОВОМ САДУ

Промоција уметности ОСИ

Удружење дистрофичара Јужнобачког округа организовало је недавно своју прву Међународну сликарску колонију у Новом Саду. Према речима Атиле Ковача, председника ове организације, за то су добили су финансијску подршку од Министарства за рад, Министарства културе и Националног савета мађарске националне мањине.

Учествовало је 27 уметника – особа са инвалидитетом (ОСИ), а тридесетак слика

насталих на овој колонији остаће у власништву Удружења и биће изложене за продају у њиховој галерији. Остварени приход уложиће се у набавку средстава за наставак уметничког стваралаштва ОСИ.

Александра Пановић, секретар ове организације, изјавила је да је ово окупљање особа са инвалидитетом – ликовних стваралаца из Сегедина, Бачке Тополе, Бечеја и Новог Сада, имало за циљ да се покаже

да су они и те како способни за стварање уметничких дела.

– Ова наша инклузивна сликарска колонија промовише уметност ОСИ и сам уметнички дух, а осим промоције њиховог стваралаштва она их надахњује и подиже им самопоуздање – појаснила је Александра Пановић.

Следећа колонија биће одржана у септембру ове године.

М. Мектеровић

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ОПШТИНСКЕ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИНВАЛИДА РАДА НОВИ БЕЧЕЈ

Заживела дигитална канцеларија

Војислав Лукачев (стоји) на презентацији примене електронског пословања

Општинска организација инвалида рада (ООИР) Нови Бечеј, која броји око 300 чланова, одржала је крајем маја Годишњу скупштину. У првом, радном делу Скупштине, челни човек ове организације, Војислав Лукачев, поднео је извештај о раду и финансијски извештај ООИР Нови Бечеј за 2018. годину, као и план рада за 2019. годину.

Затим је одржана ванредна изборна скупштина на којој је за новог заменика председника ООИР Нови Бечеј изабран Влада Павлов из Новог Бечеја, који је и председник Месне организације инвалида рада Нови Бечеј.

Уследило је свечани део скупштине, посвећен десетогодишњици постојања и рада ове ООИР, на којем је Војислав Лукачев пред бројним гостима и пријатељима на великом екрану представио нешто још увек несвакидашње за овакве невладине организације – примену електронског пословања у оквиру дигиталне канцеларије, као и сајт своје организације.

Међу бројним гостима, скупштини су присуствовали Стана Свиларов, председница СИР Војводине, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и председник ГО СИР Суботице,

Стеван Радишић, потпредседник СИР Војводине и председник ГО СИР Зрењанин, Саша Максимовић, председник општине Нови Бечеј, са сарадницима, Славица Копиловић, из СИР Војводине, затим познати привредници из Новог Сада који су помогли рад ове организације.

Осим редовних активности, председник Лукачев је организовао и рачунарске курсеве, да би се чланови обучили и за рад у „дигиталној канцеларији“.

Велику подршку и разумевање за реализацију ових идеја и у раду имао је од ресорног Министарства (кроз пројектно финансирање), од СИР Војводине и локалне самоуправе на челу са Сашом Максимовићем, као и од једне новосадске фирме која им је поклонила софтвер за дигиталну канцеларију.

Тако данас инвалиди рада из Новог Бечеја, осим умешног баратања рутерима, лаптоповима, рачунарима, видео-бимом... издају члановима и рачуне за плаћени огрев путем термалног штампача, електронски уплаћују рачуне, архивирају фотографије са својих излета и других активности организације.

Војислав Лукачев планира да организује и обуку за чланове у руковању паметним мобилним телефонима и да обезбеди коришћење сајта ООИР Нови Бечеј путем друштвених мрежа.

Стана Свиларов је похвалила рад ове организације и поручила да ће их СИР Војводине и даље подржавати. Станко Нимчевић је истакао да су чланови новобечејске организације дали прецизне идеје руководству Савеза, како да им помогну, па је сарадња била веома успешна. Истакао је и да је одлична сарадња са локалном самоуправом допринела реализацији свих идеја. Стеван Радишић, који је највише помогао у оснивању ООИР Нови Бечеј, изјавио је да је задивљен успехом који је ова организација остварила. Саша Максимовић је и овом приликом донео вредан поклон новобечејским инвалидима рада – нови лаптоп.

На крају свечаности Војислав Лукачев поделио је захвалнице пријатељима организације за десетогодишњу сарадњу и вредну слику.

М. Мектеровић

У СУБОТИЦИ О ПОЛОЖАЈУ ИНВАЛИДА РАДА

Једнаке могућности и једнака права

Савез инвалида рада Војводине и Општинска организација инвалида рада Суботица недавно су организовали предавање на тему „Унапређење положаја ОСИ – инвалида рада – једнаке могућности, једнака права“.

Говорећи о доброј сарадњи Општинске организације инвалида рада Суботице, филијале НСЗ и локалне самоуправе, потпредседник Савеза инвалида рада Србије Станко Нимчевић је истакао да се у Суботици сваке године запосли 20-40 млађих особа са инвалидитетом.

Председница СИР Војводине, Стана Свиларов, говорила је о важности сарадње ООИР са локалним самоуправама, као

што СИР Војводине сарађује са ресорним министарством и ресорним покрајинским секретаријатом, како би се кроз пројекте осигурала средства за разне активности. Говорила је и о про-

BLEMIMA корисника накнаде у висини од 50 одсто инвалидске пензије. Заменик директора ПФ ПИО Чедомир Француски је у вези са том проблематиком нагласио да је Фонд ПИО сервис

државе а не креатор прописа, и да ће тек са променом прописа моћи да се побољша положај ове категорије корисника.

Марко Марић, посланик у Скупштини АПВ, рекао је да ће предлоге и сугестије са предавања, за поправљање положаја инвалида рада, пренети колегама у Скупштини и надлежним службама Покрајинске владе.

Предавању су присуствовали и Стеван Радишић, потпредседник СИР Војводине, Миленко Глеђа, директор Сектора остваривање права из ПИО у Дирекцији ПФ ПИО, и Снежана Марић, директорка Филијале Фонда ПИО у Суботици.

Д. Кораћ

Излагање Станка Нимчевића

Повећан приход од туризма

Ђорђе Милићевић и Бошко Вучуревић (у средини) са добитницима награда

Потпредседник Покрајинске владе, Ђорђе Милићевић, и Бошко Вучуревић, председник Привредне коморе Војводине (ПКВ), уручили су крајем маја награду ПКВ – „Капија успеха“ најбољима у угоститељско-туристичкој делатности у Војводини у 2018. години. Свечаности су присуствовали многи привредници из АП Војводине, представници Туристичке организације Војводине, Универзитета у Новом Саду, као и туристичких организација локалних самоуправа из Војводине.

Ђорђе Милићевић је овом приликом нагласио да су туризам и угоститељство привредна грана која у Србији и АП

Војводини најбрже расте, и у којој има још простора за развој. Навео је да је у тој области прошле године забележен раст од 11,2 одсто на нивоу државе, а у АП Војводини око 8,5 одсто.

– Тренд раста у области туризма и угоститељства остварује се континуирано. У прилог томе говоре и подаци да је број ноћења домаћих и страних туриста у 2018. години за око 30 одсто повећан у односу на 2015. У том посматраном периоду забележен је још бржи раст прихода, са 900 милиона на више од 1,3 милијарде евра, колико је српски туризам приходао у 2018. години – рекао је потпредседник Милићевић.

Према речима Бошка Вучуревића, награда је додељена у различитим категоријама, као што су смештајни капацитети, ресторanske услуге, винарије, чарде, туристичке агенције. Вучуревић је навео да је одлука о добитнику била тешка, што показује да се туризам убрзано развија.

Ивона Боројевић, председница Комисије за оцењивање, честитала је добитницима награде и истакла да је Војводина учествовала са скоро 13 одсто у укупним ноћењима туриста у Републици Србији у периоду јануар–март текуће године.

М. Мектеровић

Добитници признања

Добитници „Капије успеха“, као највишег признања за квалитет услуга: хотел „Шератон“ Нови Сад, у категорији хотела за конгресни и пословни туризам, хотел „Премијер аква“ Врдник, у категорији хотела за здравствени, велнес и спа туризам, „Винарија Шијачки“ Банаштор, у категорији винарија, „Салаш 137“ Ченеј, у категорији ресторана домаће кухиње, „Чарда Андрић“ Сомбор, у категорији чарди и туристичке агенције, „Панакомп – земља чуда“ и „Магелан травел“ из Новог Сада, у категорији туристичких агенција.

Добитници плакета за квалитет услуга у 2018. години су угоститељско-туристички објекат „Бачки двор“ Вајска, у категорији ресторана са преноћиштем; ресторан „Етно кућа Динар“, Вршац, у категорији ресторана; Винарија „Акуминкум“, Стари Сланкамен – у категорији бутик винарије; „Конгресни центар Мастер Новосадског сајма“, Нови Сад – у категорији објеката за конгресни туризам; ловачка кућа „4 јелена“, Каћ – у категорији ловачких кућа; Угоститељско предузеће „Дани турс“, Скореновац – у категорији сеоског туризма; ЈП Путничко пристаниште и марина „Апатин“, Апатин – у категорији марина; „Каштел Шулоф“, Падеј – у категорији сеоског туристичког домаћинства.

БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА ЗА МЛАДЕ БРАЧНЕ ПАРОВЕ

Оживљавање војвођанских села

Предраг Вулетих, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, и директорка Завода за равноправност полова, Диана Миловић, уручили су почетком јуна уговоре младим брачним паровима за куповину сеоских кућа са окућницом. Програм за куповину кућа на селу један је од најактуелнијих подстицајних

програма које реализује Завод за равноправност полова. За ову намену, а по основу конкурса Завода за равноправност полова, тридесет младих брачних парова добило је бесповратно по милион динара.

Циљ овог програма јесте подстицање развоја руралних средина, оживљавање и подмлађивање војвођанских села кроз

долазак деце и повећање natalитета, као и иницирање процеса побољшања демографске структуре као предуслова за покретање привредних активности.

Обраћајући се младим паровима Вулетих је нагласио да је њихова привилегија у томе што су бирали где ће да живе, али свакако и велика храброст да се преселе или остану на селу.

У Војводини, по статистичким подацима, има 465 насеља, 52 су градска, а остала сеоска или мешовита, рекао је Вулетих и изнео податак да у чак 40 одсто насеља живи мање од 1.000 становника.

Покрајински секретар је најавио још један конкурс за доделу 30 нових уговора до краја године.

М. М.

НОВЕ ИДЕЈЕ ЗА СУЗБИЈАЊЕ ЕПИДЕМИЈЕ УСАМЉЕНОСТИ

Ћаскање са незнанцем

Градски превоз погодно место за социјализацију, показују истраживања спроведена у САД и Британији

Сусрети са непознатим особама могу да буду пуни изненађења. Врло често покаже се да су наше представе о случајном саговорнику биле погрешне и да, рецимо, особа поред нас у аутобусу којој смо се обратили радо прихвата конверзацију, а успостављена комуникација чини да уобичајена вожња протекне брже и пријатније. Значи, потребан је први корак, док је добар осећај који уследи обостран.

Проблем је што ми из своје позиције процењујемо да друга страна није заинтересована и вољна за причу, па унапред одустајемо, пропуштајући прилику за мали људски контакт који је заправо увек откривајући.

Сто за једну особу

Ресторани се уобичајено доживљавају као места за дружење. Храна, наравно, али и друштво. Велики сто, жамор, смех... Или интимно и дискретно, за двоје.

Али, све се мења, и то убрзано. Сада је довољан и сто за једну особу. Лондонски „Гардијан“ пише да трећина Британаца сама ужива у својим оброцима, у Лондону готово половина. Уз закључак да је обедавање у самоћи одлика модерног доба. Према подацима сајта „Слободни сто“, број резервација за једну особу порастао је за 160 одсто у протеклих пет година. У Амстердаму је отворен и ресторан само са столовима за једног.

Лекари кажу да је здравије јести у друштву. Али, култура индивидуализма приметна је на многим пољима, па и за трпезом.

Сваки пут се уверавамо да је тај неко кога видимо и чујемо први пут личност са својим мислима, осећањима, искуствима, баш као што смо и ми. То сазнање неће нам свакако променити живот, али ће један рутински досадан сегмент дана, у градском превозу или некој чекаоници, учинити угоднијим.

„Људи су социјална бића и срећнији су и здравији када су повезани. Осећање изолованости и усамљености је стресни фактор и представља ризик по здравље упоредив са пушењем и гојазношћу. Добре друштва-

не релације су кључни састојак за срећу, много важнији од тога колико зарађујемо”, објашњава професор Николас Епли са Универзитета у Чикагу, научни истраживач у области људских понашања и руководиоца једног занимљивог пројекта.

Ако поједноставимо смисао експеримента и сведемо га на питање треба ли се упустити у разговоре са особама које не познајемо и какви су ефекти те комуникације, одговори су без дилеме потврдни и позитивни. Тим пре ако се имају на уму могући начини да се смањи степен усамљености која, према свим анкетама, погађа огроман број људи.

Тим професора Еплија проверавао је расположење својих чикашких суграђана, а онда је за потребе Би-Би-Сија поновио истраживање у Британији, испитавши око 700 путника на неколико линија железнице. Овде треба напоменути да Британски јавни сервис, у сарадњи са транспортним компанијама, спроводи кампању подстицања грађана на узајамно комуницирање у превозу.

Налази америчког научника су управо објављени, а ако је судити по реакцијама грађана на две обале Атлантика, резултати су практично истоветни.

„Оно што се кристално јасно показало у нашим анализама јесте да су британски грађани уживали у успутним разговорима исто колико и амерички испитаници”, наводи Би-Би-Си запажање професора Еплија.

Наравно, ово не треба схватити буквално. Не значи да у разговор треба ступати по сваку цену и са сваким, али важно је не руководити се у старту погрешном претпоставком да ће одзив бити негативан, већ

треба дати шансу и себи и другој страни. У противном, констатују аутори студије, остаете изоловани и искључени и можда то објашњава зашто су градови пуни људи који се активно труде да игноришу једни друге.

Према мишљењу психолога, јавни превоз је посебно инспиративан терен за успостављање комуникације зато што на једном релативно ограниченом простору имате изузетно богат узорак социјалних и социолошких категорија. Људи који нигде другде и не би могли да се сретну нађу се у ситуацији да размене понеку реченицу, или више од тога, и тај површни додир њихових удаљених светова оставља траг код сваког понаособ.

Др Гилијан Сандстром са универзитета у Есексу бави се управо овом проблематиком и тврди да је разговор са страним особама важан и вредносно значајан део друштвеног живота, али да људи систематски потцењују колико се саговорницима то допада. Дакле, опет се враћамо на први корак који неко мора да предузме.

У коментарима читалаца, очекивано, има много оних који начелно подржавају идеју, али ће рећи да лично више воле да ћуте и да превоз користе да се релаксирају или саберу мисли. Насупрот томе су усамљеници којима је то мало приче у превозу једина комуникација у дану или у више дана. Њима је нечија реч најпотребнија али управо због своје изолованости и несигурности немају иницијативу. Поента је да је и једнима и другима и трећима потребна људска размена – некад само осмех, поглед, разговор, а корист, и то обострана, постоји чак и кад је нисмо свесни.

Д. Драгић

Прво ће нас бити више, а онда мање

Сада нас је 7,7 милијарди, до средине века биће нас две милијарде више, кад истекне овај век стићи ћемо до 10,9 милијарди – да би потом почео обрнути тренд: да нас буде све мање.

Ово су најновије демографске пројекције које су средином јуна стигле из Уједињених нација. Најновији извештај (који се објављује сваке две године) доноси мноштво занимљивих података, међу којима је и онај да је данас 143 милиона старијих од 80 година, а да ће их до 2050. бити 426 милиона.

Многобројности човечанства у највећој мери ће допринети девет земаља: Индија, Нигерија, Пакистан, Конго, Етиопија, Танзанија, Индонезија, Египат и – Сједињене Америчке Државе. Данас најмногољуднија нација, Кина, остаће без ове титуле негде око 2027 – замениће је Индија.

УК: Би-Би-Си поделио сениоре

У Уједињеном Краљевству у току је велика полемика због одлуке тамошњег (светски познатог) јавног медијског сервиса Би-Би-Си да промени правила о ослобађању од ТВ претплате пензионера старијих од 75 година.

Од 2000. када је уведена, бесплатну телевизију имали су сви сениори и ишла је на рачун државе, коју је то коштало 745 милиона фунти (832 милиона евра). Тај трошак је, међутим, одлуком владе, недавно пребачен на Би-Би-Си, чији је менаџмент после тога одлучио да ће њихове програме моћи да гледају само они који примају и „пензионерски кредит“, државну субвенцију којом се надокнађује разлика између онога што је на њиховом пензијском чеку и званичне минималне пензије. Прерачунато у евре,

„кредит“ добијају пензионери самци чија је пензија мања од 187 евра недељно, односно 285 евра за парове.

Бесплатну телевизију имало је досад око пет милиона пензионера, док ће се тај број после најновијих промена свести на око милион и по.

ЈАПАН: Живот дужи од пензије

Јапанци су све дуговечнији, што подразумева многе нове социјалне и економске проблеме, али и многобројна креативна решења. Између осталог, Јапанци су најдаље одмакли у примени робота у домовима за „живот уз помоћ“, односно установама за старе људе.

Међутим, према једној званичној процени, нови проблем ће настати управо због дуговечности – прогноза је да ће сваки четврти Јапанац или Јапанка, који су 60. рођендан прославили 2015, живети најмање 95 година. Њима, с обзиром на пројектовани раст животних трошкова, пензије неће бити довољне за минимални животни стандард.

Поменута рачуница узима у обзир пре свега чињеницу да су државне и корпоративне пензије све мање. Предочени математички модел показује да ће разлика између просечних примања и просечних трошкова бити око 20 милиона јена (165.000 евра), а препорука је да се за овакву ситуацију Јапанци припремају још током радног века, додатним одвајањем за старе дане.

БРАЗИЛ: Штрајк због пензија

Изласком на улице свих већих градова и једнодневним генералним штрајком, око 45 милиона Бразилаца је средином јуна показало незадовољство због најављених промена пензијског система, које је најавила влада ултрадесничарског председника Жаира Болсонароа.

Реформа предвиђа да се граница за одлазак у пензију помери на 65 година за мушкарце и 62 године за жене, уз истовремено повећање пензијских доприноса, чиме би се, како се образлаже, уштедело око 200 милијарди долара.

Предлог реформског закона ушао је у парламентарну процедуру, засад се разматра у за то специјално основаној комисији доњег дома тамошњег Конгреса. Ово је иначе други покушај промена пензијског система: претходни закон, који је стигао до пленума доњег дома, напуштен је после деветомесечне процедуре.

ХОЛАНДИЈА: Договор о реформи

Влада, послодавци и синдикати почетком јуна су коначно постигли принципијелни договор о начелима реформе пензијског система који иначе има репутацију једног од најбољих на свету.

Реч је о Холандији где расправе о овој реформи трају већ десет година. Основни уступак који је учињен синдикатима јесте да ће се граница за одлазак у пензију усклађивати са порастом дуговечности нешто спорије него што је било првобитно предвиђено. Уважен је и захтев да се онима који радни век проведу на физички захтевним пословима омогући ранији престанак радног века.

Синдикати ће о договору организовати онлајн референдум међу својим чланством, а према договореном темпу примене, сви реформски закони би требало да буду донети до краја 2020, да би нови систем ступио на снагу почетком 2022.

М. Бекин

Трибина у Нишу поводом дана борбе против насиља над старима

Трпе насиље и ћуте

Поводом Међународног дана борбе против насиља над старима у Нишу је одржана трибина која је изазвала велико интересовање. Изнети су подаци из истраживања које су обавили стручњака Сигурне куће у Нишу. У пројекту је учествовало 200 испитаника са подручја Ниша од којих су 34,5 одсто били мушкарци и 65,5 одсто жене. Највећи број учесника у истраживању имао је од 30 до 60 година, трећина је била између 18 и 30 година а 13 одсто испитаника је било старије од 60 година. Оцена је да су у највећем ризику особе које живе саме и нису у стању да се старају о себи, потом особе са инвалидитетом и особе са хроничним болестима.

– За термин насиље над старима чуло је 90 одсто испитаника, што је врло важан податак јер се о овом проблему у јавности мало прича – рекла је Соња Шћекић, директорка Сигурне куће у Нишу, и нагласила да старије особе нерадо говоре о породичном насиљу. Чак 60 одсто испитаника је рекло да жртве о

томе ћуте да се не би осрамотиле у јавности. На другом месту (38 одсто) јесте страх од особа које су насилници, а 24 одсто сматра да се о томе ћути због превелике љубави према деци. Тринаест одсто анкетираних мисли да се особе које трпе насиље плаше да ће због тога бити смештене у неку од установа, рекла је Соња Шћекић.

Насиље није само физичко или вербално злостављање, насиље је и занемаривање, истакнуто је на трибини и као илустрација наведено је неколико

примера. Рецимо, не води се довољно рачуна о хигијени старијих особа па оне делују запуштено. Услови у којима живе не одговарају њиховим потребама па су многи повучени и не контактирају чак ни са вршњацима. Није ретка појава да немају приступа својим рачунима, уколико имају нека примања, а понекад долази и до сумњивих промена у њиховим тестаментима. Живот показује да насиље у породици над старијим особама постаје најстроже чувана тајна. То се дешава у породици, иза

Соња Шћекић

затворених врата а насилници су, углавном, оне особе које највише треба да брину о старијим члановима своје породице, чуло се на трибини.

Старе особе ћуте о свом проблему, јер не знају до каквих ће последица то довести, каже Соња Шћекић и наглашава да је најважније пријавити насиље, које је заправо кривично дело. Старијим особама мора да се помогне, да се оснаже и тако изађу из круга насиља, поручила је она.

У Сигурној кући у Нишу сада је смештено девет жена, од којих две имају близу 70 година и оне су жртве насиља своје деце. Иначе, подаци показују да је од оснивања ове установе, 10 одсто жена које су потражиле спас у Сигурној кући било старије од 65 година.

Љ. Глоговац

ОБЕЛЕЖЕН СВЕТСКИ ДАН ОБОЛЕЛИХ ОД МУЛТИПЛЕ СКЛЕРОЗЕ

У општини Књажевац око стотину оболелих

Светски дан борбе против мултипле склерозе обележава се 30. маја, а у Србији тај здравствени проблем има око 9.000 пацијената. Циљ овогодишње кампање, под слоганом „Невидљивост МС-а“, био је да се подигне свест јавности о озбиљним проблемима који муче оболеле од ове тешке болести која најчешће угрожава младе људе.

Процењује се да у општини Књажевац, према незваничним подацима, има око 100 грађана који се боре и живе са овом болешћу. Неки од њих утеху, разумевање и нову сврху живота проналазе у Удружењу мултипле склерозе, које је, како кажу, њихов други дом. Председница МС Књажевац, Ана Ранђеловић, каже да се удружење бори за

једнакост и подизање свести суграђана, за другачији поглед на инвалидност.

„Пружамо подршку члановима и њиховом породицама, боримо се за своје место у друштву и мало више разумевања. Оболели од мултипле склерозе

имају заиста лош третман. Живе од инвалидске пензије, лечење је скупо... У нашој држави се још не користи терапија која би зауставила МС и довела до ниског степена инвалидитета. Бањско лечење је прескупо и није о трошку фонда. Оболели очекују

да им постане доступна савремена и ефикаснија терапија”, наводи се у писму Удружења оболелих од мултипле склерозе, поводом Светског дана оболелих од ове болести, 30. маја.

Мултипла склероза је неизлечива болест, а њен ток је непредвидив. Подршка породице и шире заједнице неопходна је овим пацијентима, чије интересе активно заступа Друштво мултипле склерозе Србије. Мултипла склероза напада углавном између 20. и 40. године живота, али се може манифестовати и у било ком животном периоду. Женеболевају три пута чешће, а болест није увек код свих видљива па је утолико и тежа.

Д. Ђорђевић

Милијарде киловат-часова електричне енергије

Хидроенергетски и пловидбени систем „Ђердап 1” шеснаестог маја 2019. године обележио је 47 година од званичног пуштања у рад. У то време југословенско-румунска хидроелектрана била је четврта по снази у свету. ХЕПС „Ђердап 1” чине електране и бродске преводнице које су заједнички градили и тако их и користе две суседне земље. Тог 16. маја 1972. године председници Југославије и Румуније, Јосип Броз Тито и Николае Чаушеску, пустили су у рад моћне турбине дванаест хидроагрегата, по шест на свакој страни.

Драган Максимовић, директор ХЕ „Ђердап 1”, каже да је српски део ђердапског колоса за то време произвео и ЕПС-у испоручио 268,5 милијарди киловат-часова електричне енергије, односно 8,2 одсто више од плана производње. Изражено у енергији то износи чак 20,4 милијарде киловат-часова струје, или као да је наша највећа хидроелектрана радила четири године дуже. У истом раздобљу суседи Румуни произвели су 261,6 милијарди киловат-часова струје.

– Пре него што настави свој пут ка Црном мору, Дунав у

збиру „остави” импозантних 530,1 милијарду киловат-часова електричне енергије – истиче директор Максимовић и додаје да ђердапска електрана производи 20 одсто укупне електричне енергије произведене у Србији.

Машинска хала ХЕ „Ђердап 1”

Румунском преводницом 3. августа 1969. године прошли су први бродови. Седмог децембра 1970. године почело је превођење бродова и кроз српску преводницу. Дунав је највећа речна магистрала, а магистралом, зна се, превози се руда, гвожђе, цемент, житарице, нафта и њени деривати, вештачка ђубрива, угаљ, огревно дрво и ко зна шта све још.

Врата наше преводнице од почетка пуштања у рад до сада била су отворена 79.255 пута, односно толико је преведено бродова и бродских конвоја са укупно 406.621 пловилом. Укупна носивост пловила износила је 487,9 милиона тона у који-

ма је превезено 244,2 милиона тона робе. Врата румунске преводнице била су отворена 79.233 пута, односно толико је преведено бродова и бродских конвоја са укупно 399.583 пловила. Укупна носивост пловила износила је 478,7 милиона тона у којима је превезено 242,6 милиона тона робе.

Директор за производњу електричне енергије Огранка

ЕПС-а ХЕ Ђердап, Радмило Николић, појаснио је ревитализацију ХЕ „Ђердап 1”. Каже да је она почела 1. септембра 2009. године. До сада је ревитализовано четири хидроагрегата, и то А6, А4, А5 и А1. Септембра 2018. године почела је ревитализација агрегата А2 која по плану треба да буде завршена у октобру ове године. Завршетак ревитализације агрегата А3 планиран је током 2021. године. Ревитализацијом се добијају нове машине за наредни циклус рада од 35 до 40 година, већа снага, степен корисности и више енергије, закључује директор Николић и додаје да ће ревитализација бродске преводнице отпочети у марту 2020. године.

Ето то је ХЕПС „Ђердап 1”, у слици и речи. У техничком смислу, моћан систем са стручним људима који даноноћно производе и испоручују потрошачима електричну енергију, а превођење бродова врше увек кад наиђу.

Уосталом, Дунав је вековима био изазов за човека. Биће то и даље. Како каже песник Бранислав Петровић: „Дунав је велики друг, Дунав ће тећи и тећи, снажан ко биво и леп ко стадо јелена, Дунав за сва времена”.

У. Бановић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЋИЋЕВАЦ

Изборна скупштина

На изборној скупштини Удружења пензионера општине Ћићевац за новог председника поново је изабран Миомир Вујић (на слици), који већ више година успешно предводи овдашње припаднике трећег доба. На првој седници Извршног одбора за секретара је поново изабран Живомир Мијатовић.

– Удружење пензионера општине Ћићевац и у овој години је наставило успешан рад у свим делатностима. Број чланова удружења је повећан за 100, а 80 чланова је повећало висину чланарине. За посмртнине је исплаћено четири милиона динара,

а за позајмице се месечно издваја 2.200.000 динара. Већ је обезбеђен поручени угаљ, а требало би да почне и набавка зимнице. Удружење има обиман план излета и путовања и спада у ред најактивнијих у Расинском округу и у Србији – каже Миомир Вујић, досадашњи и нови председник.

Пензионери Ћићевца организују разна дружења, излете и путовања и друге бројне активности. Недавно су посетили Јагодину и Горњи Милановац, а за 19. август се планира одлазак у Сокобању. У јулу је обезбеђен бесплатан превоз за 200 пензионера за

посету манастиру Тумане, тврђави Голубац и Сребрном језеру.

Секретар Удружења пензионера Ћићевац, Живомир Мијатовић, недавно је изабран и за члана Извршног одбора Савеза пензионера Србије.

Ж. М.

ЗАЈЕЧАР

Поново у школским клупама

У малом месту Минишеву налази се једна од првих огледних школа у бившој Југославији, која се најпре звала „Ново покољење“, затим „Владимир Живковић Витко“, а сада се зове ОШ „Дубрава“ Књажевац, истурено одељење Минишево.

Крајем маја у дворишту ове школе одржан је сусрет бивших ученика, генерације 1959, после тачно 60 година. На зборно место стигло је 36 бивших ђака из Бора, Зајечара, Књажевца, Новог Сада... Најтеже је било препознати се, затим је уследило фотографисање, па школски час у кабинету математике.

Једини живи наставник из оног времена је Никола Николић Коле (90) и он је извршио прозивку по одељењима, а бивши ђаци су говорили о себи, стручном образовању, породици. Уследио је обилазак породичне куће учитељице ове школе и ликовне уметнице из овог места, Зорице Цветковић.

Весело, али и дирљиво дружење и евоцирање успомена настављено је уз евергрин музику у дому пензионера. **С. М.**

ВЛАСОТИНЦЕ

Пола века матуре

Још једном је професор Лука Крстић стао пред своје ђаке, којима је последњи час разредног старешине одржао као матурантима 1969. године.

У суботу, 8. јуна, окупили су се бивши власотиначки гимназијалци да прославе педесет година матуре. Сусрет четврте генерације Гимназије у Власотинцу био је испуњен и радосћу због поновог виђења и тугом што неки од њих нису више живи. Било је смеха и суза радосница, присећања на најлепше дане младости, откривања покоје анегдоте из школских клупа, прелиставања пожутелих албума са фотографијама, сликања за неке нове успомене.

У знак сећања на овај леп јубилеј бивши гимназијалци су својој школи поклонили уметничку слику, а разредном старешини књигу нашег нобеловца. Минутом ћутања одали су почаст прерано преминулим друговима и професорима. **Д. К.**

МЛАДЕНОВАЦ

Воле да путују

Удружење пензионера општине Младеновац веома је активно, а посебно на организовању путовања. Прошле године уприличили су три путовања са великим одзивом пензионера, а ове године, зајачно са мајем, већ су путовали на четири одредишта (између осталог и у Грчку).

За чланове удружења редовно приређују разна дружења, књижевне вечери и забаву сваке среде у свом клубу.

– Уз помоћ донатора, малих привредника, прошле године смо обновили мокри чвор. Ове године смо променили столарију у клубу пензионера, као и у обе канцеларије, промене на је и расвета, поставили смо плочице и окречили канцеларије и ходник између клуба и канцеларија, такође уз помоћ поменутих донатора – каже председница удружења Радмила Милетић.

За идућу годину планирају још више активности, затим промену расвете и кречење клуба Удружења пензионера. **Р. М.**

КИКИНДА

Частили најстарије суграђане

Градска управа Кикинда организовала је и ове године једнодневни излет за најстарије суграђане. Око 650 учесника посетило је Суботицу и Палић и разгледало њихове знаменитости (на слици).

Тиме је премашен прошлогодишњи број излетника у Бању Јунаковић, као и број путника из 2017. када је локална самоуправа частила пензионере и сва остарела лица излетом у ергелу Келебија. Традиција упознавања природних лепота и културно-историјских споменика биће настављена и убудуће. **С. З.**

ЗВЕЗДАРА

Бесплатно купање на „Олимпу“

Београдска општина Звездара поклања велику пажњу најстаријим суграђанима. Поред организовања веома посећених излета и дружења, и ове године руководство ове општине обезбедило је пензионерима бесплатно коришћење базена „Олимп“.

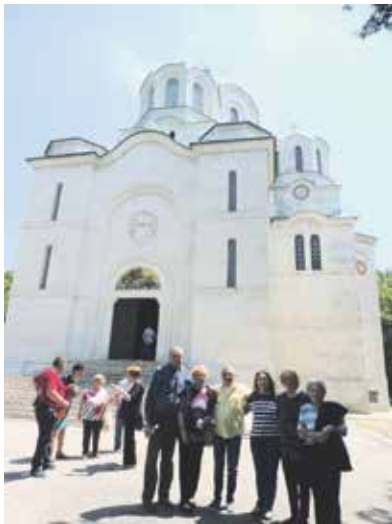

У сарадњи са Спортским центром „Олимп“, пензионери ове општине могли су до средине јуна да се пријаве у просторијама општине Звездара и преузму персонализоване пропуснице за сезону купања 2019. године. Најстарији Звездарци уз добијену пропусницу са собом на купање могу да поведу по троје деце узраста до 12 година. Ово је веома леп гест руководства општине Звездара која већ годинама свестрано сарађује са пензионерима и њиховим удружењима. **М. Т.**

СВРЉИГ

Путовање кроз Шумадију

Удружење пензионера Сврљиг организовало је почетком јуна једнодневни излет у Шумадију за својих 50 чланова из градских и сеоских месних организација. Посетили су Аранђеловац, Буковичку бању, Оплењак (на слици) и Тополу и упознали се са културно-историјским знаменитостима тих места. Миленко Петровић, председник удружења пензионера Сврљиг, раније је

уговорио сусрете и договорио се о свим детаљима са колегама из Тополе и Аранђеловца.

У клубу Удружења пензионера у Аранђеловцу приређено је лепо дружење и ручак за Сврљижане. Договорена је даља сарадња, а Сврљижани су позвали своје домаћине да им наредних месеци буду гости. Биљана Милановић, председница Актива жена Удружења пензионера Сврљиг, која је била један од организатора излета, презадовољна је путовањем и проводом и каже да су људи понели прелепе утиске. Средства за путовање аутобусом издвојила је локална самоуправа, а остале трошкове платили су сами пензионери. **С. Ћ.**

БАРАЈЕВО

Излет на Увац

Педесетак пензионера, чланова Удружења пензионера општине Барајево, на челу са председником Милетом Госићем, посетили су недавно природни резерват Увац и околину. Овај једнодневни излет прошао је у уживању у прелепој природи. Већи део дана су провели у пловидби Увачким језером и у обиласку Ледене пећине.

Посетили су и Ивањицу, а у повратку су се два сата задржали на Златибору.

Сви путници су презадовољни овим излетом и вратили су се препуни утисака. **М. Г.**

СУБОТИЦА

Значај безбедности старијих

Поводом Међународног дана борбе против насиља над старијим особама, 15. јуна, у Геронтолошком центру Суботица одржано је предавање о безбедности старијих особа.

Запосленима и корисницима установе на ту тему говорио је помоћник командира полицијске испоставе Суботица 1, Немања Броџиловић.

Он је нагласио да је безбедност старијих увек актуелна тема.

– На овај начин желимо да кроз разговор подстакнемо циљну групу – најстарије суграђане да подигну свест о самозаштити да не би постали жртве насиља. Циљ разговора јесте да стари људи схвате да својим чињењем односно својим поступцима могу знатно да смање опасност да постану жртве кривичних дела. Данас смо кроз директну интеракцију, односно анализом конкретних случајева, дошли до заједничких закључака како се треба понашати у циљу подизања безбедносне културе – рекао је Немања Броџиловић, наглашавајући значај превенције у сузбијању сваког вида криминалитета. **Г. К.**

ОДРЖАНИ 47. „КРАЈИНСКИ ОБИЧАЈИ” У ШТУБИКУ

Чувари традиције

„Крајински обичаји” су једна од најстаријих и најугледнијих смотри културног аматеризма на ширем простору источне Србије. Већ пуних 47 година манифестацију организује Дом културе „Стеван Мокрањац” Неготин уз помоћ месне заједнице Штубик, као и ОШ „Хајдук Вељко” и КУД „Прераст” из тог насеља.

Захваљујући истрајности организатора и покровителству општине Неготин, и ове године, 18. и 19. јуна, у Штубику су оживеле све отворене сцене и простор сеоског дома културе. Одзив учесника је био одличан, а на манифестацији су се окупили аматери из Неготина и села неготинске општине: Сикола, Јабуковца, Кобишнице

це и Штубика, гости из суседства, из општина Бор, Бољевац, Мајданпек, са подручја града Зајечара, као и из Брегова у суседној Бугарској. Сви они су на најбољи начин потврдили да умеју свесрдно да чувају богато културно наслеђе и традицију крајева из којих долазе.

Кобишница у најбољем издању

На 47. „Крајинским обичајима” за најбоље су проглашене старија и дечја изворна група из Кобишнице и оне су добитнице диплома за најбоље свеукупно представљање програма. КУД „Воја Чурић” је иначе недавно проглашен и за свеукупног победника традиционалне манифестације „Сусрети села” општине Неготин.

Дводневна манифестација је отворена дефилеом дечјих изворних група, као и полагањем цвећа на споменик палим ратницима у чувеним биткама код Штубика и Малајнице, које су се одиграла пре тачно 212 година.

После целодневних надметања у игри, песми и народним вештинама, „Крајински обичаји” су завршени проглашењем победника у свим такмичарским дисциплинама.

Ј. Станојевић

ОУП ШИД

Свечана скупштина

У средини, слева, Бабић, Гавриловић, Тресканица

Поводом 73 године постојања, Општинско удружење пензионера Шид недавно је одржало свечану Скупштину Удружења.

Скупштини су присуствовали и Мирјана Тресканица, председница ГУП Сремска Митровица, и Петар Бабић, председник ОУП Рума.

Председник ОУП Шид, Лазар Гавриловић, у свом обраћању је нагласио да је удружење основано давне 1946. године, и да се након пуно година сељења скрасило у садашњим просторијама. Присетио се и бивших председника и истакнутих чланова.

У програму свечаности наступили су рецитатори и певачка група Удружења, а присутни су се дружили уз песму и игру.

Д. Копаћ

СВРЉИГ: ДАНИ ГЉИВА, ЛЕКОВИТОГ БИЉА И ШУМСКИХ ПЛОДОВА

Природи у част

У сврљишком градском парку почетком јуна одржана је Друга изложба гљива, лековитог биља и шумских плодова „Сврљиг 2019”.

У јутарњим сатима организована је ревијална берба печурака и шумских плодова по околним шумама.

Уз помоћ водича, око 120 берача из Ниша, Зајечара, Беле Паланке, Ражња, Власотинца, са Копаоника и из Сврљига, кренули су у освајање Липнице где су убрали око 50 врста печурака и завидну количину лековитог биља.

Председник Управног одбора удружења „Сварог” у Сврљигу, Слободан Крстић, каже да је дан раније берба гљива обављена и на терену Рибарске Дубраве. Према његовим речима, манифестација је потврдила значај природног богатства и омогућила лепо дружење у природи. Берачи су изложили печурке, а у котлићима су прављени специјалитети од гљива – гулаш и супа. Куван је и пасуљ, прављен

сврљишки белмуж, а у клубу Удружења пензионера Сврљиг сви гости су послужени.

У склопу манифестације одржана је и изложба дечјих радова на тему очува-

ња и заштите природне средине. Тим поводом Удружење „Сварог” малишанима предшколске установе „Полетарац” и ученицима нижих разреда ОШ „Добрила Стамболић” поделило је 400 бојанки „Здраво из Сврљига”. Припремљени су и беџеви за еколошку патролу која се планира наредних дана. Ово окупљање у сврљишком парку пратили су звуци традиционалних изворних инструмената и прелепе поставке домаће радиности.

Изложбу посвећену гљивама и лековитом биљу организовало је Удружење грађана „Сварог” у сарадњи са Центром за туризам, културу и спорт Сврљиг.

С. Ђорђевић

Коначно решење

М. А., Лесковац: Од априла прошле године сам у старосној пензији, али и даље са привременим решењем о остваривању права. Када могу да очекујем коначно решење?

Одговор: Коначно решење о остваривању права на пензију Фонд ПИО доноси по службеној дужности, када се отклоне разлози привремености решења, односно када се прибаве сви подаци који су потребни за доношење коначног решења. У привременом решењу које сте добили наглашено је из којих разлога није било могуће одредити коначан износ пензије.

Уколико имате сазнања да су отклоњени разлози привремености, можете и сами поднети захтев за доношење коначног решења надлежној филијали и на тај начин убрзати поступак.

Ако у року од три године од дана правоснажности привременог решења не буду утврђене недостајуће чињенице и подаци, аконтативни износ пензије постаје коначан, о чему се доноси решење по службеној дужности.

Нема података о зарадама за 1993.

Ј. К., Нови Сад: Недавно сам у надлежној филијали Фонда ПИО тражила да ми издају листинг са подацима о стажу осигурања који сам досад остварила. Збунило ме је што за 1993. годину нема података.

Одговор: С обзиром на то да је у 1993. години била хиперинфлација, из техничких разлога није било могуће унети податке о заради у електронску базу података матичне евиденције Фонда. Из тог разлога је Законом о пензијском и инвалид-

ском осигурању прописано да се ова година признаје у стаж осигурања уколико су евидентирани пријава и одјава са осигурања, али да не улази у обрачун висине пензије (у листингу М-4 за ову годину су исказане нуле).

Стаж за време проведено на бироу

К. Т., Лесковац: Примам новчану накнаду од Националне службе за запошљавање, пошто је фирма у којој сам радила отишла у стечај. Шта ми је потребно од доказа да овај период упишем у радни стаж?

Одговор: Јединствену пријаву (пријава на осигурање/одјава са осигурања) за кориснике новчане накнаде подноси искључиво Национална служба за запошљавање, дакле, све се обавља по службеној дужности. Национална служба такође подноси пријаву података о

стажу и заради – накнади (М-4), као и пријаву промене тих података (М-8). Уколико у матичној евиденцији нису регистроване пријаве података о стажу и заради, Фонд ПИО ће их прибавити службеним путем од Националне службе за запошљавање.

Време привремене незапослености

М. Л., Краљево: Да ли можете да појасните каква су права људи који су на бироу и примају новчану накнаду.

Одговор: Време привремене незапослености није се одувек признавало у стаж осигурања (нпр. шездесетих година прошлог века, јер ниједним прописом то није било предвиђено, а самим тим нису плаћани ни доприноси на накнаде које су се тада исплаћивале). Тек ка-

да је постало актуелно питање остваривања права радника за чијим радом је престала потреба, наметнула се обавеза регулисања стажа осигурања проведеног на бироу по основу примања накнаде за коју је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Тако,

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

према Закону о ПИО обавезно су осигурани и лица за чијим је радом престала потреба, као и лица којима је престало запошљавање због стечаја, ликвидације, односно у свим случајевима престанка рада послодавца, док остварују новчану накнаду према прописима о раду и запошљавању. Овим лицима у стаж осигурања рачуна се време за које, у складу с прописима о раду и запошљавању, примају новчану накнаду за коју је плаћен допринос. То значи да ова лица, за време коришћења накнаде, права из пензијског и инвалидског осигурања остварују под истим условима као и лица која су обавезно осигурани по другом основу.

Прецизније, на износ новчане накнаде плаћају се доприноси за пензијско и инвалидско

осигурање и њихов обрачун и уплату врши НСЗ. Периоди за које је извршена исплата новчане накнаде и плаћен допринос за ПИО утврђују се у матичној евиденцији и представљају стаж осигурања који се узима у обзир приликом остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања. Ти периоди могу да износе најмање три а највише 24 месеца. Наиме, новчана накнада се само изузетно може исплатити незапосленом у трајању од 24 месеца, и то уколико му до испуњавања првог услова за остваривање права на пензију недостаје до две године. Износ исплаћене новчане накнаде за који је плаћен допринос представља основицу осигурања која служи за обрачун висине права (нпр. старосне пензије).

Подаци о стажу у М-4 пријави

Л. К., Мајданпек: Увидом у матичну евиденцију Фонда ПИО видео сам да ми недостају неке године стажа (недостаје М-4 образац), иако сам за те године био пријављен код послодавца.

Одговор: Уколико немате регистроване пријаве М-4 за неке године, односно за неки период осигурања, то може значити или да послодавац није уплатио доприносе или да је уплатио доприносе, али да није предао пријаве М-4 Фонду, па стога

нису могли бити унети подаци о стажу и заради у матичну евиденцију. Потребно је да код послодавца проверите да ли је платио доприносе и да ли је Фонду поднео пријаве М-4 за те периоде, односно за године које недостају у листингу.

Шта када се изгуби пин код

Н. К., Бор: Пин код, приступну шифру за електронску проверу података из матичне евиденције, једноставно сам изгубила. На који начин могу поново да је активирам?

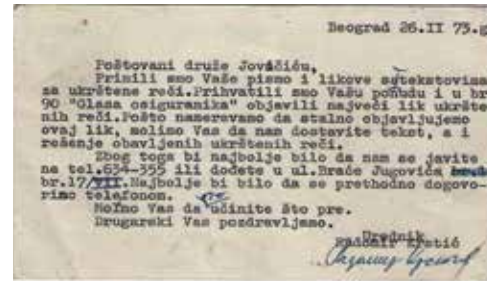
Одговор: Захтев за добијање пин кода, уз личну карту, подноси се на шалтеру организационих јединица Фонда (филијале, службе или испоставе). Поступак не траје дуго, те се брзо и лако може добити пин код који трајно важи. Приступну шифру, пин код, у туђе име може добити само опуномоћено лице са овлашћењем овереним код овлашћеног нотара. Због сигурности и зашти-

те личних података, пин код се не доставља електронским путем.

У случају губитка пин кода не може се обезбедити дупликат, већ се мора поднети нови захтев за реиздавање приступне шифре. Захтев се подноси на истом обрасцу као и захтев који је први пут поднет, само је потребно да се на самом захтеву заокружи потреба издавања новог пин кода.

СКАНДИНАВКА

50		ЦИПЕЛА КОЈА ИМА ПОТКОВ (МН.)	ВРСТА ЗАНАТЛИЈЕ	ПОЛЕКСИЈА (ОДМИЛА)	И ЈЕДНА И ДРУГА, ОБАДВЕ	НАЗИВ ЗА РАНИЈИ ДНЕВНИ ПОРЕЗ	СКОРОЈЕВИЋ
ЗБИРНА ИМЕНИЦА ОД ГОСПОДИН	○						
МЕСЕЦ У ГОДИНИ	○						
УГЛЕДНИ ЧЛАН (МН.)	○						
ЖЕНСКО ИМЕ	○				ИМЕ ГЛУМ. МОНТАНА		
ЈУНАК СПЕВА "МАХАБХАРАТА"	○			ИМЕ ГЛУМ. ЖИРАРДО			
МУШКО ИМЕ	○			ГРАД У РУСИЈИ			
РИБА КОЈА НОСИ ИКРУ	○					ОЗНАКА ЗА ТОНУ	
ДЕВЕТО И СЕДМО СЛОВО АЗБУКЕ	○		ОЗНАКА ЗА РАЗРЕД		СИМБОЛ ЗА ЈОД	ВРСТА ЈАБУКА	ВЕЋЕ ПОЉСКО ИМАЊЕ, ФАРМА
ОЗНАКА ЗА ЛИТАР	○	ЧЛАН ПАРОХИЈЕ	УЗВИК УЋУТКИВ.		УПАЛА НОСА		
ЉУТИНА, ХИТРИНА	○	ОСТРВО У АТЛАНТИКУ					
СТАНОВНИК ЕСТОНИЈЕ	○						
17. И 7. СЛОВО АЗБУКЕ	○		ГОНИТИ, ВИЈАТИ				
ЖЕНСКО ИМЕ	○		АЛКАЛОИД ВЕЛЕБИЉА		ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	○	СУПРУГЕ СТРИЧЕВА			ВРХУНСКИ РЕЗУЛТАТ		
РАНИЈИ РУСКИ ШАХИСТА, ПАУЛ	○	ПРОМАШАЈ				СИМБОЛ ЗА АЗОТ	
МОНАХ, КАЛУЂЕР	○					БУБУЉИЦА НА ЛИЦУ	
ОЗНАКА ЗА КАРАТ	○	ПОЉСКА ИГРА			ПАКАО (МИТ.)		
ПОЛИСТИРОЛ	○	СИМБОЛ ТАНТАЛА			НУЛТА БРЗИНА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	○	МАЂАРСКО МУШКО ИМЕ					30. СЛОВО АЗБУКЕ

46 ГОДИНА
ЕНИГМАТСКЕ
САРАДЊЕ

Било је то давне 1973. године, када сам са уредником Радомиром Крстићем договорио енигматску сарадњу у листу. Лист је тада излазио петнаестодневно и на почетку је то била обична класична укрштеница на пола стране. Мењали су се уредници, али енигматски прилог је остајао. Касније је договорено да то буде скандинавка на три четвртине стране а остатак други енигматски радови.

Знајући да је «Глас осигурачника» лист који већином читају пензионери, трудио сам се да енигматски прилози не буду тешки и да су без страних речи, осим оних које су код нас у употреби.

Сада лист излази месечно са веома разноврсним темама и саветима за пензионере. Интересантан је део који даје савете пензионерима за остваривање њихових пензија.

Ја, који сам такође пензионер, нарочито волим садржаје о раду и активностима пензионера у другим местима. Лист је технички дотеранији него раније а насловна страна у боји је веома квалитетна.

Што се тиче енигматске стране, настојаћу да она буде још разноврснија и квалитетнија. Јер „енигматика је знање кроз разоноду“. Укрштеница може бити исправна али није квалитетна. Квалитет је у употреби српских књижевних појмова са што мање разних скраћеница а нарочито скраћеница које су непознате.

Моје листу у коме сарађујем 46 година желим да се одржи на овом нивоу садржаја и квалитета.

Радојица Јовичић

РЕШЕЊЕ ИЗ ОВОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: господа, октобар, дојени, Ивка, Ив, Нал, Ани, Анастас, икраш, т, зе, р, ј, л, парох, жестина, Естонац, ње, вити, Ана, тај, стрине, Керес, н, инок, ад, к, полка, стирен, Андраш.

Да ли сте знали ...

– да су „Новине србске“ биле прве новине у Кнежевини Србији? Публиковане су први пут 17. јануара 1834. године у

Крагујевцу, а наставиле су излажење у Београду. Уредник је био Димитрије Давидовић коме припадају све заслуге као родоначелнику националне штампе. По узору на најбоље европске листове свог времена, он је у Србији, која се још ослобађала од феудалне турске власти, издавао модеран и добро уређиван информативно-политички лист.

– да је писац и новинар Пера Тодоровић 1888. године основао „Мале новине“, први комерцијални лист у Краљевини Србији који се продавао на улици? Тодоровић, који се сматра оцем модерне журналистике, створио је први савремен и високотиражни дневни лист у Србији, који је достигао тираж од 30.000 примерака и излазио све до 1903. године.

– да је почетак двадесетог века у Србији обележен успоном дневне штампе? У Београду је 1904. године излазило чак 13 дневних листова, најстарије су биле званичне „Српске новине“, а у Новом Саду је сваки дан излазила „Застава“. Неки листови (укључујући и „Заставу“) имали су по два издања, јутарње и вечерње.

– да је најмлађи лист те 1904. била „Политика“, коју су 12. јануара покренула браћа Владислав и Дарко Рибникар? Први број на четири стране штампан је у 2.450 примерака, по цени

од пет пара, и тада нико није слутио да ће још једне дневне новине у богатој понуди на тржишту београдске штампе врло брзо израсти у водећу новинску и штампарску кућу. Према доступним подацима, највећи тираж „Политика“ је имала 25. децембра 1973. године када је одштампана у 630.000 примерака.

– да је Удружење новинара Србије основано 21. децембра 1881. године у Београду, под називом Српско новинарско друштво? Једно је од првих професионалних новинарских удружења у свету и од настанка до данас континуирано ради. У време када је основано у Београду је тек десетак људи као основно занимање имало писање за новине и часописе.

Мисаоне направе

Будни нам обећавају снове које нису сањали.

Слобода говора омогућава многа прећуткивања.

Историја ратовања није учитељица живота.

Свака трговина туђим перјем је илегална.

Најгори део дана је минут до дванаест.

И покварени часовник показује пролазност времена.

У празним главама постоји много шта сувишног.

И слаткоречивошћу се соли памет.

Вукосава Денчић

Дебљи крај

Најтеже је прогутати оно из туђих уста.

Спасио се од суда, али га стигла правда.

Танки људи увек извуку дебљи крај.

Договор дворе гради, ако снајка одобри.

Милијан Деспотовић

Дух из флаше

Породица је стуб друштва којем је потребна темељна подлога.

За остваривање снова потребна је све већа будност.

За оне којима мањка духа, савет је да га не потезу толико из флаше.

Редак је народ као што су Срби. А и Срби су све ређи.

Основно што је потребно учинити за човека јесте – створити га.

Слободан Дучић

Каиш

Каиш је наш најсигурнији појас за спасавање.

Оставили су нас кратких рукава. Штеде на дугмадима.

Затајио је људски фактор. Све је мање људи, без обзира на број грађана.

Не можемо ни без ичега, ни са свима.

Милен Миливојевић

Лековите мисли

Тврдица је човек који новац сматра за – непокретно добро.

Без муке нема науке. Тачно; само је незгодно што ми не волимо да се мучимо.

Појединци се с правом боје прошлости.

Богат је на речима, а шкрт на делима.

Да знам колико не знам, покрио бих се ушима.

Шта вреди што смо водили дијалог кад смо остали без речи.

Баш ме брига с које стране ветар дува. Имам залеђину.

Предњачи на послу. Увек иде – испред руде.

Не треба да се обустави рад него „радње“.

Кад тиква дође на руководећи положај, најбоље пролазе празна обећања.

Сачувао је фотељу, а изгубио образ!

Душан Старчевић